

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.
Za oznanila plačuje se od četiristopne peti vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Gospodskih ulicah št. 12.
Upravnosti naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi Božičnih praznikov izide prihodnjii list v ponedeljek dné 28. decembra 1891.

Božični prazniki.

Zopet hoče zatoniti leto, in berač in bogataš računata, koliko jima je doneslo, ali pa pogoltnilo to leto! Obilo je upov zatrlo, in marsikdo, ki si je pričetkom leta vil vence s cvetja in zelenja, stoji sedaj ob gomili, kamor so mu zagreblji vse, kar mu je v življenju najdražje bilo! Kaj hočemo, tak je bil tek svetov, in istotako se bodo sukali svetovi tudi v prihodju! Blagor mu, komur je koncem trudapolnega leta sreča mila, da mu je stopiti v novo dobo z zavestjo, da mu pretečeno leto ni zginilo brez sadu, in da ni živel kakor merčes v zraku, ki je od danes do jutri! —

Mi pa, ki hočemo slovo jemati od starega leta, ne brigamo se za usodo posameznega bitja, nam je na senci usoda celega naroda, kojega sreča je temelj in podlaga sreči posameznega! Uprava se torej, je li bilo leto preteklo narodu slovenskemu v korist, ali pa je bilo tako, kakor je sub trs sredi gorice, ki ni plačal dela, ter ni donašal niti najmanjšega sadu?

Usoda našega naroda se je letos razpravljala jedino le v državnem zboru, ker se vladni videlo potrebno sklicati deželnih zborov. Ugaja li to ustavi, o tem nečemo razpravljati, koristilo pa veljavi deželnih zborov ne bode, ker je veljava teh korporacij že itak gola senca in senca! —

Smo li Slovenci to leto v državnem zboru dosegli kaj tacega, kar nas, ko sestavljamo letno bilancijo, navdaja z večjo nadjo na boljšo prihodnost?

Slovenski državni poslanci imajo težko stanisce in težaki so, kajih čaka veliko posla, in malo zahvale! Tako je bilo od nekdaj in tako bodo tudi v prihodnje, posebno takrat, če bodo naši državni poslanci različni v svojem mnenju, tako da vlečejo jedni sem, drugi tja. To se sedaj spremeniti ne da, in zato se uprašujemo samo, koliko smo dosegli s temi državnimi poslanci, kakor jih imamo dandanes? Takoj od pričetka hoteli so letos naši državni poslanci v sladko spanje se zazibati in go-

tovo je zasluga našega lista, da je s svojim držanjem prebudil državne slovenske poslance. Želi smo radi tega obilo udarcev in napadov. Prenehali smo jih, ali konečno smo pa le toliko dosegli, da so se naši državni poslanci probudili in dobili v resnem trenutku resno besedo, ki je padla na pravo mesto. Minister Gautsch spregovoril je ošabno besedo, koje trd se je zasadil slovenskemu narodu v meso. Povsod mej nami se je vzbudil glas, da nasproti taki govorici ministra se ima narodu slovenskemu dati primerna satisfakcija, ker konečno nesmo na svetu jedino le v ta namen, da bi se v državnem zboru neprestano spuščale na nas slabotne pušice onemogle nemške ironije! In kaka je bila ironija, s kojo je razpravljjal minister Gautsch na naših koroških razmerah!

Tu gre zahvala poslancu Šukljeju, da je ministra zavrnil z orožjem, koje je hotel rabiti minister. Samo da je bila ironija profesorja Šukljeja prava in zdrava, tako da je moral obmolkniti minister, in da se je še celo pri Poljskih, ki hočejo sedaj v svojih prah stakniti nekako nemško-liberalno srce — vzbudila slovenska zavest, da so profesorju Šukljeju v tolpari čestitali na izbornem njegovem odgovoru nasproti ministróvemu napadu. To pa ni najmanjša zasluga govora našega državnega poslanca, o kojem smo trdim, da spada mej najlepše spomine, koje bo imel narod slovenski v letu 1891.! Iu, ali ni imel ta govor tudi praktičnega uspeha? Najboljša satisfakcijo, kojo je smel narod slovenski zahtevati, dobil je pač s tem, da je naučni minister Gautsch ugodil pritožbam koroških Slovencev, in sicer istim pritožbam, koje je mesec poprej metal pod klop v svojem državnozborskem govoru. Ne govorimo o tem, da so to samo drobtinice, ker to je gotovo, da se bo le s takimi „drobtinicami“ ustanovila sreča našim zatiranim bratom v Gorotanu!

Če bi torej naši državni poslanci v državnem zboru letos ne bili ničesar drugega dosegli nego to, da so koroškim Slovencem zopet nekoliko ogladili trnopolno stezo krvavega življenja, bilo bi to že toliko, da se labko spominjam danes s hvaležnostjo svojih državnih zastopnikov, od katerih pa pričaku-

jemo, da tudi v prihodnje ne bodo zatrlji v sebi slovenske zavesti, ki je ravno v letošnjem letu proti ministru Gautschu se skazala!

Pri koncu leta spominjati se je nam tudi zveznikov, ki so nas podpirali v bojih političnih. Našega lista mnenje je znano. S svojim srcem smo na strani tistih, ki v naši stari Avstriji zastopajo prepričanje, da ta država brez Slovanov ne more obstajati. V tem oziru je dobro in jasno govoril naš dr. Gregorec, kojega besede vzete so bile slovenskemu narodu iz trpinčene duše. Tudi tega govornika se spominjam s hvaležnostjo pri današnji božičnici! Slovanov nas je lepo število v Avstriji in najboljša politika bila bi pač tista, ki bi vse slovanska plemena v našem parlamentu združila v mogočno celoto. O ti celoti pa danes še govora biti ne more, ker do sedaj še nikogar ni bilo, ki bi bil razlomil starodavno Svatopolkovno butarico. Naj je bolje prihodnje!

Razmere pa so take, da mora avstrijski Slovan razviti in kazati vso svojo energijo, če se hoče rešiti. Bolj, ko se kaže ta energija, bolj nam je priljubljena stranka, ki se odlikuje z njo. In taka stranka je mladočeska, ki je od pričetka svojega nastopa kazala energijo, ki naj je drugim slovenskim rodovom služila v tolažilo in posnemo. Če so Nemci skrajni v svojih političnih sredstvih, čemu bi tudi Slovani ne bili taki! Ker je torej mladočeska stranka v javnem življenju kazala energijo, kakor je do sedaj pri slovanskih zastopnikih nismo bili vajeni, pridobila si je simpatije vsakega pravega slovenskega srca. Te simpatije imela je gojiti ter opustiti vse, kar bi napravljalo prepad mej njo in drugimi slovenskimi rodovi. Tukaj pa nam je obžalovati, da je Gregr govoril svoj zadnji govor, o kojem se je toliko pisarilo in kričalo. Veliko resnice so obsezale njegove besede, o tem ni dvojbe, ali neodpustna napaka pa je bila, da je mladočeski voditelj v svoj govor upletel tudi dinastijo, in sicer na nečoljeno način. Taki govor v nas Slovencih ne dobe rodovitne zemlje. Upršanje o dinastiji je zunaj vsakega razgovora, to uprašanje je pri nas nekaj tacega, da se ga nikdo dotakniti ne sme. Čemu tudi? Ali si naj želimo pod hišo Savojsko,

LISTEK.

Božična slika.

Bilo je rano v jutro. V vlažni, mrzli kleti prebudit se je deček. Njegova suknjica je bila tenka, tresel se je mraza in glada — — — ure so minevale — — — in prihajal je k slabemu ležišči bolne matere. Kaka usoda pripeljala jo je semkaj? Najbržje je prišla z dečkom iz tujega mesta in tu nepričakovano zbolela — — — Prazniki so pred vrti, zato so se drugi stanovalci kleti odstranili, le tamkaj v kotu zdihovala je osemdesetletna žena, katero je mučilo trganje; vzdihajoč in godrnjajoč jezila se je nad dečkom tako, da si le ta ni upal priti bližu nje. Pijače prinesel si je iz dvorišča, toda nikjer ni mogel najti skorjice. Bilo mu je tako tesno v temi; že davno je bil večer. Tipal je obraz materin in čudil se, da se ona nič ne gane in da je tako mrzla kot stena. Mrzlo je tu, misli si je, držeč roko na rami mrtve — — — Potem pa je dihal v prstke, da bi jih ogrel in ko je našel čepico na ležišči, zmuzal se je na tihem iz kleti. Odšel bi bil že poprej, toda bal se je velikega psa na stopnicah, kateri je celi dan latal pred sosedovimi

vrti. Sedaj ni bilo več psa in deček je prilezel na cesto.

Bože, kako mesto! Kaj takega še svoj živ dan ni videl. Koliko nasprotje z onim krajem, od koder je bil prišel — — — Bože, da bi si le mogel glad utolažiti s skorjico kruha — — — Vrvenje in ropotanje! Koliko luči, ljudi, konj in voz — — — in mraz — — — Oj, rad bi jedel deček, samo če bi kaj imel! In sedaj, kako ga bolé prstki.

In zopet druga, široka cesta! Tu ga bodo počitali! Kako vsi kriče, trče — — in luči, toliko luči! Kaj je to? Veliko steklo in za steklom soba, sredi sobe drevesce do stropa — to je božično drevesce s zlatimi papirčki in jabolki! Okrog božičnega drevesca pa različne lutke in konjički. Po sobi se drve otroci, lepo in snažno oblečeni — — — smejó se, igrajo, jedó in pijó. Tu — deklica pleše z dečkom, krasna deklica! Tudi godba se čuje. Sironašni deček gleda vse to, čudi se in smeje. Sedaj začno malega dečka boleti prstki na nogi in ročici ste mu rdeči postali. Bridko zajoče in odtrči dalje. Pri drugem steklu zagleda zopet sobo z božičnim drevescem. Na mizi so razni kolači, okrog sede štiri bogato oblečene gospe in vsakega, ki pride, obdarijo s kolači. Mali se priplazi do vrat,

jih odpre in stopi v sobo. Hu, kako kriče nad njim ter mu migajo, naj odide. Jedna gospa stopi k njemu, mu stisne v roko novčič in vrata odpre. Kako se je revček prestrašil. Denar mu je padel po stopnicah, saj ga ni mogel držati, ker so mu prstki prezeblji. Htro, hitro je bežal od tod — sam ne vedoč kam. In tekel je, tekel in dihal v ročici. Pa kaj je tu? Ljudje stoje in gledajo: na oknu za steklom so postavljene tri male lutke. Kdo ne bi mislil, da je to živo. Star možiček sedi na stolu in migá z ramo, ko da bi igral na velik bas; dve drugi lutki stoje in drgajo na gosli, kimajo z glavo, se gledajo, njihove ustnice se premikajo, govore, da, govore, samo ne čuje se jih, ker so za steklom. Mali je verjel, da so žive. Ko pa je končno spoznal, pa so le lutke, se je smejal. Nakrat se mu zdi, da ga nekdo vleče za suknjico in tu opazi zlobneža poleg sebe, ki ga udari po glavi in mu vzame čepico. Deček se zgrudi. Ljudje zakričé. Sedaj se prestraši, vstane in beži, beži — Bog ve kam — na tuje dvorišče, kjer se skrije za kupom lesa. Tu je tema, misli si, nihče me ne more videti. Stisne se skupaj, strahu si dihati ne upa — — — nakrat pa mu je tako prijetno, ročice in nožice ga več ne bolé — — — zaspal je. In ko v sanjah gleda lutke, se smeħlja — — — Prav kakor živo — — —

da se nam bode godilo, kakor se godi beneškim Slovencem; ali pa pod železno hohenzollernško pest, da še hitreje poginem? Mi hvalimo Boga za svojo dinastijo ter si ne želime druge. Tako je bilo do sedaj, tako bode v prihodnje!

Odnosnji mej mladočensko stranko in pa mej slovensko delegacijo bi se lahko zboljšali. Da ima naša delegacija v tem oziru najboljšo voljo, temu dokaz je zadnji državnozborski govor slovenskega poslanca dr. Ferjančiča. Govori, kakor je bil Gregorov, pa so najboljše sredstvo, da nakopičijo visoko goro mej Mladočehi in slovensko delegacijo v državnem zboru. Pri sklepu tega leta gojimo torej najiskrenejšo željo, da bi se na tem polju razmere zboljšale in da bi Mladočehi v političnem boju ne sukali orožja, s kojim sebi in svojim priateljem rane sekajo!

Govor poslanca dr. Gregorca.

v 90. seji državnega zbora dne 16. decembra 1891.

Visoka zbornica! Jaz ne budem govoril o številkah finančnega zakona, nego porabil budem to priliko, da spregovorim nekoliko besed o političnih razmerah v Avstriji in sicer s svojega jugoslovenskega stališča.

Gospoda moja! Inozemstvo gleda zadnji čas na nas z veliko pozornostjo in rezultate teh studij čitamo sem ter tja v časopisih.

Lansko leto izšlo je tako delo v Monakovu pod naslovom „Oesterreich-Ungarn im reichsdeutsch-schen Lichte“ od Pavla Dehma.

V tej tako zanimivi knjigi naletel sem tudi na čuden izrek, katerega je storil l. 1852. princ Albert od Saksonija-Koburga-Gote in kateri slöve: „Avstria bode šele država postala.“ — Avtor sodi, da velja ta izrek še dandanes. Žal, da mu moram pritrditi. Naša država še vedno ni postala takšna država, da bi se čutili v njej vsi narodi srečne in zadovoljne.

Več kakor 40 let se borimo za tako obliko države, da bi bilo brez hegemonije, brez pritiskanja in brez nasilstev vsakemu narodu dano to, kar mu treba za obstanek in razvoj. Posamezne faze dolgorajnega tega boja zaznamenovane so krvavo.

Viharni leti 1848. in 1849. odpravili sta stare razmere, absolutistični centralizem ministra Bacha uničen je bil pri Magenti in pri Solferinu, naslednji konstitucionalni nemški centralizem ministra Schmerlinga pa je pokopan pri Sadovi. A tudi sedaj veljavni sistem dualističnega dvojnega centralizma, sistem nemške in madjarke hegemonije in teh dveh jezikov državne predpravice ne bode obveljali.

Gospoda moja! Ne plašite se, da bi Vam podal zgodovino dualizma, samo naslanjal se budem v svojih izvajanjih nanj, in sicer tako da rečem: Temeljna ideja dualizma je ta, da je osnovati dve jednotno državi, v jedni naj bi imeli Nemci hegemoniji v drugi Madjari, v jedni bodi nemščina v drugi madjarščina državni jezik.

Ta ideja postaja vse bolj in bolj neizvedljiva, ker je ni združiti z interesu celokupne države. Pustimo Ogersko na strani in govorimo o tostranski polovici države naše.

Pripoznati je takoj, da vzlic triindvajsetletnemu naporu še vedno nimamo jednotne, nemške in centralizovane države. Slovanske opozicije ni mogel udušiti niti rezki Giskra, niti brezozirni Auersperg niti premeteni Taaffe, in kakor dosedaj,

mej tem, ko so lutke godle, zdele se mu je, da mu peva mati pesenco pri zibelji. — Mamica, jaz spim. Oj, kako je prijetno tu spati. — Pridi k meni, božičnemu drevesu, deček, govor nad njim mil glas. Nekdo se pripogne k njemu in ga objame v temi. Joj, kakšno božično drevesce! Ne, to ni drevesce. Še nikdar ni videl takega drevesa. Vse se sveti in blešči okrog lutke. Ne, to so dečki in deklice v svetlih oblačilih, ki prihajajo k njemu, ga poljubljajo, vodijo seboj — — — Njegova mamica ga gleda smehljajoč se prijazno. Mamica, mama, kako prijetno je tu, mama! In zopet ga poljubljajo otroci, on pa jim pripoveduje o lutkah za steklom. Kdo ste dečki in deklice, uprašuje jih smejoč se in poljubljajoč jih.

To je božično drevesce Kristovo, odgovarjajo mu. Na ta dan napravi Krist božično drevesce za siromaške otroke.

In mali čuje, da so bili ti dečki in deklice taki otroci kot on. Nekateri so umrli mraza, drugi lakote, tretji vsled udarcev, četrti, ker niso imeli postrežbe v bolezni. Vsi so sedaj tu, vsi kot angelji, vti pri Kristu, ki blagoslavlja vse in njihove matere — — — In matere stoje ob strani, spoznajo svoje dečke in deklice, hite k njim, jih poljubljajo, brišejo solze ter prosijo, da naj ne jočejo, ker tu je tako dobro.

V jutro našli so blapci malega dečka zmrznenega za kupom lesa. A. Podgorec.

izjavili se bodo tudi v bodoče vse poskusi te vrste vsled mnogoče se zavednosti in rastoče solidarnosti narodov slovanskih. Mi vse, gospoda moja, uštvarji Poljake, nemaramo nikake hegemonije, nikakega pritiskovanja in izsesovanja, ampak popolno ravno-pravnost.

Da bi dualizem ne žulil nenemških in nemadžarskih narodov preveč, ustvaril se je člen 19. državnega zakona in ogerski narodnostni zakon. Da sta ta dva zakona kdaj prišla v veljavo, ne bi bilo bi toliko odpora proti dualistični obliki države in vzdržala bi se bila dalje, nego ji je sojeno sedaj. Toda ta dva zakona nista prišla nikdar do veljave. Giskra in Auersperg se nista brigala zato in njega ekselencia grof Taaffe vrže le majsilnejšim in najnadlepnejšim prosilcem v redkih in dolgih presledkih kako drobtinicu.

Gospoda moja! Nemško liberalna stranka bojevala se je več let kar najostreje mogoče proti ministru Taaffeu. Mislim, da mu je delala krivico. Grof Taaffe je prav za prav samo firmo nekoliko spremenil, sicer pa tiral tisto obrt nadalje, samo dosti spremne in bolj premeteno, nego so to liberalci umeli kdaj poprej. Z nekaterimi navidezno konservativnimi obljubami in pod pretvezo, da bude dognal spravo mej narodi, privabil je nemške konservative in slovenske nacionalce, in upravni aparat zlasti pa ministri njegovi, delali so lepo mirno za liberalizem in za germanizacijo. Nemških konservativcev najsrčnejša želja, verska šola, ni smela priti niti v razgovor, nacionalcem pa se nujno priporoča umerjenost in samozatajevanje kot zdravilo, torej nekako duševno gladovanje.

Prešel budem na drugo poglavje. Njega ekselanca gospod ministerki predsednik občel je tej visoki zbornici že večkrat, kar sem tudi sam slišal, da bode skrbel za dobrohotno in nepristransko politično upravo. Ne dvojim sicer o gospoda ministra dobrvi volji, toda pristaviti mi je takoj, da se je v to svrhu često posluževal najbolj nezanesljivih in najbolj nesposobnih oseb, zlasti pri nas južnih Slovanih. Mnogo let sedel je, kakor znano bivši liberalni finančni minister baron Depretis kot namestnik v Trstu. Ogniti se hočem ostri besedi, dovolj je če rečem, da ni bil naš prijatelj. Takisto se ne da oporekati, da je za časa njegovega gospodarstva postala italijanska irredenta to, kar je danes, in tedaj zarodila se je tudi mej ondotnimi uradniki tista sovražna antipatija, tista odurna nestrost proti vsemu, kar je slovensko, od katere so Slovenci in Hrvatje na Primorskem že toliko trpeli in trpe še sedaj. V Ljubljani pozdravi deželne vlade zastopnik po vsaki novi volitvi nemško manjšino deželnega zboru v nemškem jeziku, v Inomostu italijansko manjšino v italijanskem jeziku, samo v Gradeu in v Celovcu ni bila slovenska manjšina še nikdar pozdravljena v slovenskem jeziku.

To ostentativno zaničevanje žali Slovence toliko bolj, ker so ga krivi tiste osebe, ki zastopajo v deželi Njega Velečanstvo cesarja, kateremu so, kakor je bilo rečeno v prestolnem govoru, vsi narodi jednak mili in dragi. Deželni predstojniki v Gradeu, Celovcu in v Trstu bolehalo nekaj let sem za tako čudnim in vidnim nedostatkom, manka jim nepristransosti in dobrohotnosti proti Slovonom in kjer le morejo ovirajo slovensko uradovanje. K nam pošiljajo se v vedno večjem številu uradniki, kateri niso zmožni slovenskega jezika, in vedno manj se skrbi za uradniški naraščaj, kateri bi znal slovenski ali hrvatski.

Tako je n. pr. namestnik Graški poslal pred kratkim na Spodnje Štajersko uradnika, kateri se je tega premeščenja branil, ker ne umeje slovenski. V premogokupu v Trbovljah štrajkovalo je letos 300 slovenskih delavcev; vlada poslala je na lice mesta, v namen poučiti in pomiriti te delavce, okrajnega komisarja, kateri ne umeje nobene slovenske besede. Kar se dostaje koroških uradnikov vseh vrst jezikovne kvalifikacije, je ondu vse še dosti slabše nego drugod. Sicer pa so te nezdravje razmere vladli znane, kajti njega ekselencia gospod ministerski predsednik dal je proračunskemu odsekemu pojasnilo, kakor se daje le v stiski, kajti rekel je, da pripoznava te nedostatke, in da bode skrbel zato, da se pri vsakem slovenskem okrajnem glavarstvu nastavi vsaj po jeden slovenski konceptni praktikant.

Vidi se mi pa, da njega ekselenci ne bode mogoče izpolniti niti to neznatno svojo oblubo, kajti neki slovenski deputacijski iz Koroške, katera se mu je pred kratkim predstavila, rekel je kratko in gladko: „Slovenskih uradnikov nimam.“ — Res je, nima jih, ali imel jih bode v bodoče še manj, ako ostanejo sedanji deželni načelniki na svojih mestih ali se pa umaknejo jednakim možem, ako bodo s slovenskimi uradniki tako ravnali, kakor doslej, in adjute, kateri so jim na razpolaganje, tako delili, kakor doslej. To je notorično, da pride slovenski uradnik le težko na višjo stopnjo in često se tudi prestavlja v nemške in italijanske kraje. To plaši slovenske juriste in zato ne gredó v politično službo, kar jim je zaradi revščine tudi večinoma nemogoče, kajti adjuti so zanje skoro nedosežni.

Visoka ta zbornica dovoljuje vsako leto sredstva za adjutovanje konceptnih praktikantov politične uprave. Zistemizovanih je za Gradec 20, za Celovec 8, za Trst 10, torej vseh vkupe 38 adju-

tovanih služb; koliko teh adjutov imado slovanski juristi, mi ni znano, zdi se mi pa, da niti jednega.

Govoriti mi je še o nekem drugem, dosti hujšem nedostatku. Zgodilo se je namreč zadnji čas, da so prišli k nam uradniki, kateri svoje antipatije proti nam nikdar skrivali niso, ki se s tem še ponašajo in se ne sramujejo žaliti nas in celo obrekovati.

Navedel budem samo nekaj dokazov. V Ljubljani služboval je — in služuje bržkone še sedaj — uradnik, kateri se je predrnil psovati v javnem lokalnu narod slovenski in hrvatski — oprostite ta izraz — z besedo: „Sauvolk.“ Nečuvena ta dogoda prišla je tudi v deželnem zboru kranjskem v razgovor. Uspeha pa ni imelo niti to in dotednji uradnik posluje še sedaj tam, kjer je bil; da porabim primera, katero si je sam zbral, moral bi reči, da sedi še vedno z mrzkom „Sauvolkom“ za jednem koritom in zajema iz njega svojo vsakdanjo krmo.

V Novem Mestu posluje drug nemški uradnik, kateri po svojih ekstravagancijah vznemirja vse prebivalstvo; nekega nedolžnega Slovenca udaril je s svojo uradniško sabljo, da je krvavel in obsojen je bil zaradi tega od kazenskega sodišča. Zalezoval je po krčmah in privatnih hišah slovenske dijake, in če so ti prepevali slovenske pesmi — hitro je prinesla Graška „Tagespost“ kak članek, v katerem so se postavljali slovenski dijaki kot „panslavistični veleizdajalci“ na sramotni oder.

V Sinju v Dalmaciji služboval je okoli leta 1870. neki okrajni glavar, ki je hotel svojo naklonjenost in svojo nepristranost nasproti narodu hrvatskemu pokazati s tem, da se je pri deželnoborski volitvi postavil očitno na stran Italijanov.

Dotednji junaški čini tega moža zabeleženi so v zapisnikih dalmatinskega deželnega zboru. Glasom v tega zapisnika poslalo se je možu z Dunaja 800 gld. v agitacijske svrhe. Tožaril je narodno duhovščino pri škofih in drugih uradih. Popival in agitoval je z italijanskimi fakini po krčmah, odganjal s pomočjo žandarmov in uniformovanih uradnikov hrvatske volilce z voliča, podil iz volilne dvorane volilce hrvatske, čim so oddali glas, pridrževal pa volilce italijanske, da so agitovali.

To počenjanje vzbudilo je tedaj toliko srda, da bi se bili primerili krvavi izgredi, da niso hrvatski rodoljubi mirili razburjenega naroda. Hrvatje zmagali so vzlic temu in agitatorični okrajni glavar premeščen je bil v Istro, kjer igra še vedno tisto ulogo, kakor v Dalmaciji.

Najnovejši junaški čini tega gospoda razpravljali se bodo o priliki verifikacije volitve posl. dr. Laginje, torej ni potrebno, da jih iznesem že danes pred zbornico.

Govoriti mi je sedaj o dogodbah, katere so se vrstile v Celji za časa cesarjeve navzočnosti o priliki vojaških vaj, katere dogodbe so nas Slovence globoko užalile. Mesto vsprejelo je cesarja slovensko. Žal, da je porabil nemški mestni zastop to dinstično slavnost za neprimerno, obžalovanja vredno nemško-narodno demonstracijo.

Slovenskim društvom se je udeležba pri slavnostih zabranila in slovensko pevsko društvo, katerega sedež je glasom pravil v Celji, moralo je iz mesta ven in šele po dolgih in ponižnih prošnjah posrečilo se mu je dobiti privoljenja, da je smelo presvetlemu cesarju zunaj mesta v slovenski občini „Celjska okolica“, prirediti primerno ovacijo. — Ta ovacija uspela je izborno, vzlic temu, da so iz bližnjega mestnega parka nekateri nemškatarski Celjani hoteli na nedostojen način motiti petje, kar je Njega Velečanstvo cesar zapazil z vidnim nezadovoljstvom.

Za to netaktnost odgovorna je avtonomna mestna oblast Celjska in zato se nečem dalje s tem baviti. Vse drugače pa je z ondotnim okrajnim glavarjem. Nemški ta gospod imel je tedaj najlepšo priliko pokazati, kako se je obnašati avstrijskemu uradniku v upravnem okrožju, kjer je več narodnostij, kako je treba nasproti vsem narodom ravnat dobrohotno, nepristransko in pravično. Tega pa ta gospod ni pogodil. Obratno, pridružil se je odkrito za nas žaljivim demonstracijam mestnega zastopa Celjskega, podpiral je je in varoval s svojo uradniško avtoriteto.

Evo nekoliko dokazov zato: Prvo je to, da ni pustil, da bi se v avdijenciji poklonili presvetlemu cesarju župani slovenskih kmetskih občin in trgov. To nezasluženo ponižanje moralno je te poslene in za javni blagor požrtvovalno delujoče može toliko bolj razčaliti, ker je kmalu potem pri vojaških vajah v Schwarzenau-u presvetli cesar milostno vsprijel ondotne župane.

Hrvatje in Slovenci imado starodavno navado, da pozdravljajo svoje vladarje z „Živio“ klici. — Slovenski klici pa so gospodu okrajnemu glavarju Celjskemu zoperni in zato jih je na kratko prepovedal. Vozec se pred cesarjevim vozom z županom mesta Celja, kričal je, ne zmeneč se za svoje dostanstvo, mej mnogobrojno zbrano slovensko občinstvo: „Živio ne smeta klicati.“

Uprash od presvetlega vladarja o narodnostih razmerah, odgovoril je neresnično: „Kmetske občine so slovenske, mesto Celje in vsi trgi razen Braslovč pa so nemški. To, gospoda moja, pa ni resnično, kar se da statistično dokazati.

Dalje v prilogi.

Oprostite, da navajam številke. V območju okrajnega glavarstva Celjskega prebiva 138097 Slovencev in 7867 Nemcev. V mestu Celju je 4655 Nemcov in 1557 Slovencev: v vseh štirinajstih trgih tega okraja prebiva poleg 1227 Nemcov 6757 Slovencev. Malenkostne minoritete so v trgih Gornji grad poleg 779 Slovencev 8 Nemcov.

Šmarje	370	7
Št. Jurij	419	6
Braslovče	311	2
Vransko	631	2

v Možirju, Ljubnem, Lučah in v R-čci pa so sami Slovenci in nijeden Nemec.

Politični naši nasprotniki vedo povedati o Slovencih marsikaj slabega in nam le neradi priznavajo kake kreposti; jedno pa nam morajo priznati, našo neumevno, neizcrpno potrežljivost. Nemške uradnike imamo in se jih še ne branimo, uradnike, kateri ne znajo našega jezika pravilno govoriti, in vendar se nam še smilijo — sam sem bil svedok temu — ako so nam pokazali le malo naklonjenosti. Toda vsake potrežljivosti je kdaj konec in tako tudi tukaj.

Gospoda moja! Ako zlorablja c. kr. uradnik svojo oblast, da pokaže osebno mržnjo proti dotednemu narodu, kakor je to storil okrajni glavar v Celji, tako je to čez mero; ako predstojnik politične uprave naše župane, zato ker so Slovenci, ne zmatra vredine, da bi stopili pred svojega cesarja in če nam prepoveduje pozdravljati ljubljenega vladarja v narodnem jeziku in po starodavni navadi, tako je s tem užalil najsvetjejsja narodna in dinastična čustva; ako se pa končno predrzne, usiljevati se mej nas in našega cesarja in ga prevariti in mistifikovati z neresničnimi trditvami, tako je to predrznost, za katero ne najdem parlamentarne besede.

Usojam se apelovati na slavno vlado: Ako slavna vlada ume in spoštuje našo 600letno neprestano dinastično zvestobo, našo požrtvovalnost, katero smo vselej in pri vsaki priliki izkazovali, potem naj nas reši takih uradnikov.

Gospoda moja! To, kar sem povedal je dokaz, da je nemško-liberalna stranka preganjala grofa Taaffea mnogo let prav po krivici. Saj je vendar vzdržal ves bureauratični aparat, kakor so si ga ustvarili Nemci, in dal jim ga je vedno na razpolaganje, kadar je bilo treba. Sicer pa je storil še več. Tej stranki na ljubo se ubija s punktacijami, njej na ljubo moral je odstopiti Dunajewsky, njej na ljubo uraduje minister Gauč liberalno, protikonservativno in protislovansko.

Skratka, tudi za časa grofa Taaffea imela je nemško-liberalna stranka popolno svobodo, priliko in sredstva, delovati za svoj glavni smoter, namreč za nemško, centralistično, jednotno državo v cislitvaniji, in vzhod temu je še daleč od svojega cilja, dalje, nego kdaj poprej. Jeden najodličnejših poslancev levičarskih, gospod grof Wurmbrand, je v predzadnjem svojem govoru v tej visoki zbornici rekel nenačadno besedo. Rekel je, da je od svojih predgovornikov „le bore malo slišal o potrebi, da se kot jednotna država razvijemo nasproti Ogerski.“ To je popolnoma prav. Slovanska večina take jednotne države ne mara, saj je že teorija o individualni jednakopravnosti za nas Slovane pravno strašilo. Taka individualna jednakopravnost se nam ne vidi primerna in zato jo odklanjam. Čudne so opomnje gosp. grofa Wurmbranda o češki spravi. Iz začetka bil je proti njej; ko je pa doznal, da bude ta sprava veljala samo za nemške manjštine na Češkem, ne pa za slovenske manjštine na Štajerskem in na Koroškem, bil je ves ginjen in čestital ekscelenčni grofu Taaffeu. To je bil gotovo ginljiv prizor in nehote se spominam egoistične navnosti tistega kmeta, ki je molil: „Sveti Florijan, varuj mojo hišo pa prižgi druge.“

Plemeniti grof Wurmbrand je deželnji glavar na Štajerskem, torej v deželi, v kateri biva glasom zadnje ljudske štetve nad 400000 Slovencev. To ga ni motilo, obratno, morda celo vspodbudilo, da nas je v tej zbornici imenoval nevarne sanjače in fantaste — in zakaj? Zato ker smo slovenski in hrvatski poslanci imeli dn. 2. oktobra 1890 v Ljubljani shod in ukrenili potegovati se za slovensko-hrvatsko upravno skupino, kar je po sodbi gospoda grofa državi nevarno podjetje, celo v tem slučaju, ako Slovenci in Hrvati o tem le sanjajo. No, jaz sem bil sam pri tem shodu in izreči moram, da je izmej vseh treh navedenih točk le jedna resnična, ta namreč, da se je shod vršil. Neresnično pa je, da se je tedaj sklenilo, potezati se za slovensko upravno skupino, neresnično pa je tudi, da bi bila taka slovenska upravna skupina državi nevarna. Sicer bi bil pa želel, da je plemeniti grof izpršal politično svojo vest in premisljal o uzrokih, kako to, da je Slovencem na Štajerskem in na Koroškem že nezgodno sedanje stanje, da se jim vidi kot resilno sredstvo le še administrativna ločitev; videl bi bil, da zadene glavna krivda baš njega in njegovega tovariša na Koroškem in niju nemško liberalne somišljenike oziroma niju očabno majorizovanje in oviranje in trdni sklep uničiti slovensko manjšino. Seve da on trdi, da nečejo germanizovati, ali oni to delajo in dokazi so uničujoči. Mi Slovenci bili bi prvi voljni priznati hvaležno, ako bi nas ne namerjali germanizovati.

V dokaz tega ozrl se bode le na kratko na razdelitev kulturnih sredstev. Po zadnji ljudski

štetvi je na Štajerskem in Koroškem 1,040.000 prebivalcev z nemškim in 500.399 prebivalcev s slovenskim občevalnim jezikom, teh dežel torej dve tretjini sta nemški, jedna tretjina pa slovenska. V zmislu distributivne pravičnosti bi bilo bi torej kulturna, in izobraževalna sredstva razdeliti po ključu 2 : 1. — V istini pa ni tako, nerazmerje je uprav sramotno.

V obeh deželah je jedna univerza, jedna tehnična visoka šola, 15 srednjih šol, 7 meščanskih šol, 2 moški učiteljski pripravnici in jedna ženska, dve kmetijski šoli, jedna vinarska šola in na stotine ljudskih šol. In kaj imado tega Slovenci? Skoraj nič! Zakaj vsi ti mnogobrojni in dragi izobraževalni zavodi so skoraj izključno nemški. Slovenci imamo samo tri slovenske paralelke, v nekaterih srednih šolah je slovenčina obligaten učni predmet, na Štajerskem imamo nekoliko ljudskih šol, katere smo potom rekurzov na naučno ministerstvo oteli germanizirajočemu utrakvizmu; Koroški Slovenci, katerih je nad 100000, pa imado, kakor se je pred kratkim konstatovalo, samo jedno slovensko ljudsko šolo. Še potovalnega učitelja slovenskega nam ne dadó in ekscelenca gospod poljedelski minister je že naprošen, da ga pošlje s Kranjskega na Koroško.

Najhuje pa je to, da so vsi ti mnogi in dragi izobraževalni zavodi izključno upravljeni od naših političnih nasprotnikov. Mi Slovani nimamo niti v deželnem odboru niti v deželnem šolskem svetu za Štajersko in za Koroško svojega zastopnika; nijeden naših ne sedi ondu.

Gospoda moja! Tako ravnajo nemški oblastniki s pol milijonom Slovencev na Štajerskem in na Koroškem. Duševno naj bi propali, bremena pa moramo tiste nositi, da bi toliko hitreje poginili. Zdaj pa pride še plemeniti grof Wurmbrand, vije roke in se čudi, da se nam štajarskim in koroškim Slovencem vidi sedanji položaj neznosen.

V tej zbornici čuli smo že nekatere krate očitanje, da so avstrijski Slovani panslavisti in da hočejo postati Rusi. To očitanje je tako neopravljeno, da bi niti ne odgovarjal nanj, da ni za nas Slovence v nekaterih krogih nevarno in škodljivo v zmislu znanega latinskega reka calumniare audacter. semper aliquid hoceret. Izra petdesetih let opazovati je pri Slovanih večjo duševno in kulturno delavnost; godi se nekaj, kar se godi pri germanih in slovanskih narodih vsak dan, ali nikomur ne pride na misel, očitati Italijanom, kateri se zanimajo za francoško književnost, da hočejo postati Francozi, duševno in politično, nihče ne more trditi, da bi Danci, ki se tudi za nemško književnost zanimajo, hofeli postati pruski Danci. To isto pa velja tudi za avstrijske Slovane; vkljupnost v kulturnih delih in težnjah še ni pogoj političnemu panslavizmu, in samo ta bi utegnil nevaren poslati.

Znano je vsemu svetu, katere politične težnje imado slovanski narodi. Poljaki, Malorusi, Slovaki in Slovenci zahtevajo kolikor mogoče popolno narodno avtonomijo; Čehi in Hrvati zopet hočejo, da obvelja češko in hrvatsko državno pravo. Da bi pa kdo zastopal panslavistične politične ideje, da bi kdo hotel Rus postati, to ni resnično in zato odklanjam tako očitanje kar naj odločnejše. Sicer pa vemo dobro, v katero svrhu slikajo nemški in madjarski šovinisti panslavistične strahove na zid. Godi se zato, da bi bilo mogoče denuncirati Slovane kot državi nevarne, da bi jih bilo mogoče obrekovati in da bi bilo mogoče opravičiti sedanji sistem pritiska. Brez dvojeva pa se oglaša tudi slaba vest zaradi mnogobrojnih krivic katere so se storile avstrogeriskim Slovanom. Temu se pa da odpomoci. Gospodje naj postanejo nam nasproti le to, kar še niso bili nikdar — pravični, samo treba bi bilo, da se to zgodi kmalu in vidno, zakaj sicer bi se res utegnil uresničiti tisti pogoj, pod katerim je mogoč politični panslavizem. O tem nas poučuje zgodovina balkanskih Slovanov. Stoletja so vzdihovali pod Turškim jarmom. Zapad je nanje pribil, Avstrija ostavila je po smrti slavnega princa Evgenija zgodovinsko svojo misijo, ovsvoboditi kristijane in se pridružila Turkom. Posledica tega je bila, da so se zdajajoči narodi slovanski obrnili do sorodne Rusije in ta jih je tudi res osvobodila. To pa dokazuje, da je samo turška brutalnost tirala Slovane, da so se obrnili do Rusije. S Slovani, kateri živijo izven Rusije, moralo bi se še turški ravnat, da bi začeli tudi v političnem oziru misliti na Rusijo. Avstro-agerski državniki pa naj iz tega posnamejo nauk: Ako boste zmatrali Slovane za državljanke druge in tretje vrste, ko jim niti tega ne boste dali, kar je za ohranitev narodnosti neobhodno potrebno, potem, gospoda moja, utegnili bi Slovanom res priti kdaj misli, katerih avstrijski patrijot ne more odobravati.

Preteča politična in narodna smrt je za tistega, ki se tega zaveda, nekaj tako groznegra, da se mu vidi vse opravičeno, kar bi ga rešiti utegnilo. Ako bodo odločilni državniki avstro-agerski ravnali z avstro-agerskimi Slovani kakor je ravnat z jednakopravnimi državljanji, ako bi jim vse to dali, kar jim gre, potem bi bil politični panslavizem nekaj povsem nemogočega.

Da podprem kar sem reklo, navedem naj še sledenje: Prvo je to, da se na Ogerskem ravna s Slovani, Rumuni in z Nemci v narodnem oziru tako, kakor da so brezpravni. Samo Srbi in Hr-

vatje imado neko malo avtonomijo, ki je pa v vedno večji nevarnosti. Drugič: Trije milijoni Rumunov so brez zastopnika v ogerskem državnem zboru, odkar je general Doda bil po neki tiskovni pravdi primoran odpovedati se; Rumuni tirajo pasivno opozicijo in sicer jo vodi poseben odbor, katerega sedež je v Bukureštu.

Tretji faktum je to, da se madjarski oblastniki že sami boje svojega počenjanja posledic. Ko se je posvetoval zakon o črni vojski, stavljal je nekdo do ogerskega deželnobrambenega ministra upravšanje, ali je za slučaj, da se skliče črna vojska in da bode treba oborožiti narode, skrbljeno za varnost naroda madjarskega.

Vse to pa dokazuje, da tudi madjarska jednotna država ni tako lepo urejena, kakor trdijo nekateri listi; brutalno in uprav turško ravnanje s Slovani, zlasti s Slovaki in Rumuni, pa bode rodili nevarnosti, ki so interesom vkljupne države vse bolj nevarni.

Gospoda moja. Končuje svoj govor citujem še jedenkrat besede prima Alberta Saksonškega: „Avstrija bode šele država postala“. Žal, da veljajo te besede še danes, kajti še vedno ni tiste državne oblike, v kateri bi mogli biti srečni vsi narodi. Veljavni dualizem ne bode nikdar taka forma, ker postuluje razvrstitev narodov v vladajoče in v vladane, ker je uzrok permanentnemu boju med narodi ter prouzročuje vseobčno nezadovoljnost: nezadovoljni so tisti, ki vladajo, ker se boje, da jo zgube, nezadovoljni so tisti, ki so vladami, ker so teptani in pregnani. Državna oblika pa, katera prouzroča občno nezadovoljnost, ne more biti prava za Avstrijo.

Avstrijski patrijot ima vsled tega dolžnost skrbeti, da dobimo počasi, legalnim in mirnim potom, isto državno obliko, katera je bila v veljavi še pred 150 leti, katera pa se je opustila centralističnim eksperimentom na ljubav, v mislih mi je na krščanski podlagi osnovani in avtonomijo narodov varujoči federalizem. Ta jedini garantiuje polno jednakopravnost in kulturni napredek vseh narodov na podlagi narodnega jezika.

Da je ta državna oblika jedino prava, zato imamo dokaza že v tem, da je uspela krasna češka in prelepa hrvatska razstava. Ti dve razstavi sta dokaz za napredajočo stvarilno silo slovansko, samo da so tej sili razmere ugodne. Ta rezultat pa se je dosegel le zato, ker se je češkemu in hrvatskemu narodu dovolilo vsaj nekaj avtonomije gledé kulturnih sredstev. Kako bi bilo dandanes kulturno stanje v Avstriji, da se ni to načelo nikdar opustilo, da je vsak narod imel izobraževalna sredstva katera so mu dala na dispozicijo in to na osnovi narodne avtonomije.

Zato pravim: Slovani avstrijsko-agerski se moramo združiti v vkljupno solidarno postopanje po določenem programu, da dosežemo to, kar nam treba. To smo storiti dolžni sebi in državi v korist. Mi smo večina prebivalstva, brez nas zgne polovica vojske, brez nas ta država sploh več velesila ni. Naša usoda zvezana je z usodo te države in zato si moramo pridobiti tisti upliv, kateri nam gre po našem številu in po žrtvah katere dajemo. To je pa le mogoče, če postopamo zložno in po določenem programu. Sedaj smo membra disiecta, raztrgane palicice iz znanega Svatoplukovega zvežnja, združeni pa bomo dosegli to, kar treba, da bomo faktor, s katerim mora računati država. Našli bomo zaveznikov in uplivali, da se bode ustvarila tista državna oblika, katero zmatramo za najpotrebejšo.

Tedaj se bode začela tudi nova kulturna doba, doba, ko bode vsakemu narodu mogoče sodelovati na svoj način, kakor je primerno dotednemu narodu.

To, gospoda moja, je moje politično prepričanje, moje upanje na boljšo bodočnost naše domovine. In hoc signo Austria victrix. S tem končam. (Živo odobravanje in plakanje na desni.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 24. decembra.

Položaj.

Imenovanje grof Gaudofla Kuenburga je tako kakor gotovo. Grof Taaffe pozval je grofa Kuenburga na Dunaj, imel ž njim dolgo konferenco in mu izposloval avdijenco pri cesarju. Nemška levica ni s tem, da ni bil poklican kateri odličnejši liberalcev v ministerstvu, niti kaj zadovoljna, zlasti zato ne, ker bi bil rad vsak posamnik prevzel mestno to službico. Glavni list levice pravi, da se s tem imenovanjem ni izpremenilo razmerje med vladom in levico čisto nič.

Še vedno dr. Gregr.

Staročeških zaupnih mož nezaupnica gotovo ne bode vznemirila živec Gregovih, tem manj, ker Staročehi sploh nikdar niso imeli nič zaupanja do dr. Gregra in ga vedno pobijali. Kako pa to, da mu izrekajo sedaj svoje nezaupanje tako demonstrativno? Da bi lahko pristavili: „hvala Bogu, mi nismo taki kakor ta-le“. Glede te nezaupnice pravijo „Narodni Listy“, da so o avstrijski državi že pred Gregrom drugi tako govorili, kakor on. Proti Avstriji pisale so se že deklaracije, protesti in memorija in tudi Rieger govoril je l. 1867 v če-

škem deželnem zboru v tem istem zmislu, kakor sedaj dr. Gregr. Čemu torej toliko hrupa? — „Narodni Listy“ ugovarjajo nadalje prav odločno vesti, da je parlamentarna komisija izrekla posl. dr. Gregru svojo nezadovoljnost in trdě, da to parlamentarna komisija niti stori ne more, nego samo klub.

Ogerska zbornica

razpuščena bude dne 10. ali dne 12. januvarja, a da bi opoziciji ne bilo mogoče pripraviti in organizovati se za nove volitve, vršile se bodo te že 21. dñij po razpustu, torej prve dni meseca februarja. Vzlic tej hitrosti je malo upanja, da bi vlada ohrnala tudi v bodoči zbornici sedanjo velikansko večino, kajti tisti elementi, kateri se doslej volitev sploh udeleževali niso, zlasti Slovaki, Srbi, Rusi in Rumuni obljubili so svojo pomoč Kossuthovi stranki.

Vnanje države.

Razmere na Srbskem.

Madjarskega lista „Egyertertes“ poročevalec imel je pogovor s srbskim ministrom notranjih zadev Gjajom, kateri se je obširno izrazil o razmerah na Srbskem, a tudi o odnošajih med Avstrijo in Srbijo. Gjaja pravi, da se radikalna stranka srbska nikakor ni razcepila. Res je sicer, da so nekateri poslanci nezadovoljni, a le iz osobnih ne pa iz stvarnih razlogov. Govorilo se je sicer, da je ta razcepljenost prouzročila zadnjo ministersko krizo to pa ni resnično, kajti kriza ni nastala iz političnih razlogov in je zato tudi že odstranjena. Čim se bode Pacu povrnili z Dunaja, kjer se mudi zaradi trgovinskih pogodb, se bode vse uredilo. Srbija želi dobrega razmerja z Avstrijo, zato pa Avstriji še ne smejo zahtevati, da naj živi v sovraštvu z Rusijo. Trgovinska pogodba bude gotovo na korist dobrim razmeram mej Srbijo in Avstrijo in se bode vender že končala doba vednih nesporazumljivij.

Ruska vojska.

Nemški listi javljajo z velikim zadovoljstvom, da je baje neki višji ruski častnik izrekel se jako nepovoljno o ruski vojski. Dotičnik je baje rekel, da ruski vojaki niso sposobni za večjo vojsko. Pešaki še ne vedo razločevati, kaj se pravi iti naprej proti sovražniku in atakirati ga, konjiki so slabo organizovani in malo pogumni, topničarji pa ne podpirajo dovolj pešakov. — Kakor rečeno poročajo to nemški listi, ne da bi povedali, iz katerega vira jim je došla ta sodba, zato je pa tudi le malo verojetna.

Carinska debata v francoski zbornici.

V francoski zbornici traja že več dñij carinska debata, na katero je sedaj obrnjena vsa pozornost. Vlada se še ni izrazil o razmerji med Francijo in srednjeevropsko carinsko zvezo. Minister Ribot se tudi ni jasno izrazil o svojih namerah in le rekel, da je Nemčija opustila baš sedaj Bismarckov sistem in da želi stabilnosti. Mogoče, da bode tudi Francija kdaj potrebna one iste stabilnosti in zato, ker se sosedne države ne marajo upuščati v carinsko borbo s Francijo, upa vlada, da bodo vsprejele minimalni tarif.

Dopisi.

Iz Velikih Lašč 20. decembra. [Izv. dop.]

Dopis iz spodnjih Retij z dne 12. decembra t. I. o bodoči železniški postaji Velikolaški prepričuje čudovito ves Velikolaški sodni okraj o „veliki“ krvici, katera preti Retjancem, spodnjim in zgornjim, in dolga vrsta ljudij s slovenskimi poslanci vred, bodisi liberalnega, bodisi klerikalnega mišlenja, rompa vprighthodne na slavno zemljo okolo Retij, da si jo ogleda kritičnem očesom ter nabira polovičarje za nabavo zdravega piča sestradanim švojem in brinovkam v Velikolaškem nesrečnem gozdu. Siromašni švojci in siromašne brinovke; ako bi ne bilo vas v Velikolaškem gozdu, o čem bi potem sanjarili Retjanci. Zaradi vas bi morda ne bilo dolenske železnice sploh in „stotina“ razumnih možakarjev spala bi mirno in neskrbno in o postajah in postajicah ne bilo bi toliko potrebnih — podrobnosti! „Sto“ razumnih mož! — „Sedem“ odbornikov! — No, Velikolaščanje, — pardon! Polovica vas, zgubljeni ste! Te „neustrašena“ kohorta iz Spodnjih Retij vzame vam naposled postajo v idiličnem Velikolaškem gozdu! Ker v Spodnjih Retijah, oziroma v „južni okolici“ velikega okraja modruje toliko „praktičnih“ in „razumnih“ mož, da vsak Retjanec broji najmanj nekoliko več, kakor jedno bistro glavico, naj se ne čudi neumni svet, da so bili imenovani „razumni“ in „praktični“ možje z vsemi „neustrašenimi“ sedmimi odborniki vred pred kratkim, ko je vse Dolencje razveselila nepričakovana vest, da dobodo zaželeno dolensko železnicu, kako previdni in ko se jim je pokazala „praktična“ pola, da naj v svoji skromnosti vzame Retjanec, bodisi „mož“ bodisi „odbornik“ vsaj jedno delnico za, recimo, sto gld., začeli so ti neustrašeni

možje šteti slabo prište gumbe pri „pogumnih“ svojih hlačah, — ter klicati: „dam“ ali „ne dam!“ In ker imajo pogumni Retjanci tudi svojega previdnega krojača za tak slučaj, našil je vsem možem že od pamiveka toliko gumb, da je bil rezultat štetja: „ne dam“ in „ne dam!“ — In vrhu tega smeiali so se „možje“ v svojih hlačah tako „lepo,“ da smo prepričani, da idilični Velikolaški gozd zapuste skoraj vse švojci in vse krilate brinovke ter se presele v Spodnje Retje, kjer bode potem pravcati svetopisemski raj! — In 5000 gld. veljala bi poprava stare rimske ceste do Velikolaške postaje Morda celo več, ali pa manj! Pri takih prilikah 1000 gld. več ali pa manj! Kaj to, ljuba duša! Tudi 10 000 gld., če treba v občno korist! Ako plačaš 5000 gld., dobro znaš, imaš li dobička od te žrtve ali ne! In Velikolaščanje seveda niso takoj razumni; a potratni so! Čujte, občina Velikolaška, uradniki in „veljavni“ posamniki podpisali so takoj in brez „mož“ in agitacije mnogo stotakov za dolensko železnicu sploh, tudi za tisto progo, ki vodi iz Grosuplja v Rudolfov, za tisto progo ki ne vodi ne mimo Velikolašč, ne mimo Spodnjih Retij in vrhu tega dado špekulativno radi tudi nekaj tisočakov, bodisi 5000 gld., da bode postaja v idiličnem Velikolaškem gozdu. In Retjanci, mislite morda, da hoté Velikolaščanje v Velikolaškem gozdu postajo samo zaradi — parade, ali morda zaradi tega, ker Retjancem ni po volji! — Tega vender ne! Štejte gume pri vaših hlačah in morda rečete končno vender pri zadnjem gumbu: „Za parado!“ V Spodnjih Retjah ni krčme ne prodajalne iz čuje — 5 hiš! In v tej podjetni vasi modruje toliko mož in toliko odbornikov! Zaano je, da se vse razmere ob novi železnici hitro spremene, to provzroči železnicu sama. Za slučaj, ako bi bila postaja v podjetnih Spodnjih Retjah, izgubile bi Lašče, kjer je fara, kjer so uradi in več krčem in prodajaln akor v sedmih Spodnjih Retjah, itak ves promet. In Retjancu bi se pripetila nemala krivica, ako bi moral skozi Velikolaško vas, morda solznom očesom, iti peš ali voziti tovor na Velikolaško postajo v idilični Velikolaški gozdu in se morda na tej nesrečni poti malo okrepčati ali „poplakniti“ jezo pri „Senčku“, „pri Matiji“ ali „pri Navrtniku!“ Da skozi Velikolašče bi moral vender! „Veljavni“ posamniki imeli bi pa lepo življenje. Za drag in svoj denar hodijo in vozijo po ravnini na svojo postajo; a ne v strmec mimo sv. Roka po cesti, katera nas tako prijetno spominja na imenitne narrede za časa Marije Terezije. Treba bi bilo ob poti krepkih mož s „kicem!“ In plačevati jim za staro „evančkarco!“ Vsak Velikolaščan rad prizna, da bi bilo Retjancem bolj priljivo, ako bi imeli postajo doma „pri peči“; a Velikolaščan ni primoran, da bi zaradi te dobrote žrtvoval svoje male koristi, posebno, ker tudi gmotno rad pomaga po svoji skromni moči. Retjanci pa naj odpuste, da je v Velikihlaščah slučajno še nekoliko „veljavnih“ posamnnikov. In ti „veljavni“ posamniki so pač tudi možje, kateri lahko svojo povedo! Sicer škoda črnila, a dopisniku svetujemo, naj ne kliče hudiča iz pekla ali strele iz oblakov; prepozno se je oglasil in prepozno plača! Upamo in preverjeni smo, da nam naši poslanci puste „švojce in briňovke“, Retjancem pa svete pravice in se nekoliko odpočijejo po burnih parlamentarnih debatah; sebejeden, katerega tako srbi in skrbi povrašanje uradniških plač, oziroma draginjske doklade sploh, ta vam, ljubi Retjanci, težko vstreže vaši „sveti“ pravici in „premišljeni“ želji! —

Velikolaščan.

Iz župnije št. Lamberške, 19. decembra. [Izv. dop.] Mrzla burja, napovedujé bližnjo zimo, brije po naših hribih a nadejati se ne moremo, da bi ohladila vroči kri v naših občinah, razvnetih v podvojenem sovraštvu po občinski volitvi dne 14. t. m. Staro je že 20 let sovraštvu mej župljani št. Lamberški in mej njihovimi soobčani iz župnij sv. Gora, Vače in Sava. Ne bom pojašnjeval, kako je nastalo to sovraštvu in kdo je je zakrivil, omenjam le, da sovraštvu je in ni brez hudič posledic. Ob volitvah se ne vprašuje, kdo je sposoben za župana, marveč, kje bodo župana imeli. Zato se vrše volitve v veliki razburjenosti in izvolitve niso vselej ugodne občinskemu blagostanju. Opustil bi popolnoma poročilo o delovanji dosedanjega župana, niti ga ne bi omenil, ker ga ne ceni niti protivna nam stranka, da bi ga zopet volila, a v dokaz, da so župljani št. Lamberški res opravičeno razburjeni, spominjati se ga moram.

V dobi dosedanjega občinskega zastopa dobili smo v našo gorsko občino jedno ubožno družino več, namreč bivšega učitelja Preglja in njegove otroke. Učitelj Pregelj je bil od službe odpravljen in dasi je služboval na sv. Gori, kamor je bil kazenskim potom poslan, le dobrega pol leta, dobil je v našo občino pristojnost in žnjim tudi vse njegevi otroci, katerih tri moramo že sedaj vzrejati, ima pa županstvo tudi ukaz, skrbeti za ostale, kadar bo trebal. Ker ni bil noben otrok rojen v naši občini, povpraševali smo se čudom, zakaj je priznal župan njihovo pristojnost v našo občino, ker je imel učitelj Pregelj ob rojstvu otrok drugje svojo domovinsko pravico. Neumevnio je pa tudi, da je sv. Gorski učitelj pristojen v našo občino, ker je le mal vogal šole na Št. Lamberški zemlji, večji del poslopja je na zemlji Kandriški. O tem poročal je „Slov. Nar.“ že lansko leto in pristaviti imam le še to, da so tukajšnji občani še vedno upali, da se iznebjijo tega novega občinskega bremena. Sedaj pa je prišel ukaz: platite!

Popravljal smo cesto „Krnico“, katero nam je odnesla voda ob silni nevihti. Veleslavni deželni odbor nam je odmenil 200 gld. v ta namen, da se kupi za popravo ceste strelivo in orodje. Župljani št. Lamberški smo delali tlako, voditeljev delu pa ni bilo pri nas, marveč z one strani — za plačilo teh dveh stotakov!

Župan je oklical, da vsak plača kazen, kdor bi po Krmici les „vlekel“; no vlačilo se je, župan je vlačil sam, čuli pa nismo, da bi bil kdo plačal začugano kazen!

Pri odmerjenji vojaškega davka za nevojake svetuje tudi župan. Kako se nam je merilo po očemski, podajam le dvoje vzgledov. Ivan Vidmar, 1/3 zemljak na Jablani, plačuje okoli 11 gld. pravega davka, plačati je moral za svojega sina Frana 5 gld. davka vojaškega. Uprاشam, kolik bi moral biti davek zemljaka, česar zemljšče je v ugodnejih razmerah, nego je naša v vsej občini morda najviša vas Jablana? In koliko jih je v vsem Litiskem okraji, kateri plačujejo tega davka več, nego omenjeni Vidmar?! Pa kaj še to! Andrej Pance z Jablane je slaboumen in od rojstva sključenega telesa ter bolan za epilepsijo tako, da ni za nikako delo. Ker nima imetja, dobiva miločino, napravljajo se mu srajce, da mu zakrivajo goli život. In temu Andreju bilo je prisojeno davka jeden golddinar (!!), kateri je morala nesti uboga mati njegova v Litijo. Smilila se nam je vzdihajoča mati —!

Ako še pristavim, da so naše ceste silno zarezane, da so nam nepriznani odborniki tujih šolskih občin izbrali krajni šolski svet ne popravšči, katere može sodimo pripravnimi za ne malo važni ta zbor, pojasmil sem po večem naše težnje poslednjih treh let.

Po navedenem se more že sklepati, da ne moremo biti ravnodušni, marveč da moramo skušati ločiti se od nepriznanih svojih soobčanov. V občini je na obeh straneh skoro jednak davek plačevalcev. Pravčno bi torej bilo, da sta obe strani tudi jednak udeleženi v občinskem zastopu, saj tudi nosimo vse skupno občinska bremena. Te ravnoopravnosti in njej sledčega pomirjenja pa nam naši soobčani ne privoščijo, kakor smo se osvedčili ob volitvi dne 14. t. m.

Občespoštovani g. župnik Berce, kateri je ob jednem upravitelj sv. Gore, uporabil je svoj upliv, da bi napravil spravo mej občani. Pri nas je to lahko šlo, ker vsi ljubimo g. župnika in smo uvaževali njegove za občinsko blagostanje najblažje namene. Drugače pa je bilo pri sv. Gorci in ostalih občanih. Le-ti niso poslušali njegovega glasu, posmehovali so se mu radi posredovanja ter ga napadali nečuveno nedostojno. In mi smo se prepričali, kako sodijo sv. Gorci o poslanci škofovem in koliko so vredne njihove prošnje, s katerimi prosijo „najponižneje“, da bi dobili svojega duhovnika. Mej nami čul se je le jeden glas: Ako našega in ob jednem svojega duhovnika ne spoštujejo, spoštovali ne bodo nobenega! — Volitev se je tedaj vršila in izvršila vsled naše večine po nasvetu g. župnika, a sprava se ni dosegla, ker je protivniki niso vspredeli. Jaz pa sem se bal ves čas radi ljute razdraženosti in ker so bili nekateri protivni nam volilci pjeni, da ne bi prišlo do pretepa. Sprevidel sem, da v sedanjih razmerah ne bi smela biti pri nas volitev brez orožniške pomoči.

Morda kdo poreče, mora že kaj posebnega

Dalje v prilogi.

biti, da je nasprotna stranka tako združena in mej seboj složna, kadar je občinska volitev. Temu odgovarjam, da se v nasprotnem nam taboru grozno terorizuje. Voliti se pravi izbirati, svobodno izbirati. Kaka pa je ta svoboda, kjer se volilcem preti s tepenjem, ako se ne udeleže volitve? Kaka je svoboda, ako se volilcu veleva, tako in tako moraš voliti, ne smeš umakniti se z voliča, sicer te nabijemo, kjer te dobimo? Tako so ravnali nekateri nasprotni hujšači in s tem spravo onemogočili. In za to imamo zanesljivih prič! —

Poslednje volitve bodo gotovo imele tudi zle posledice. Sovražnost očetov prehaja na otroke — in kdo me zagotovi, da ne bodo nastali zopet stari fantovski boji, katere je dosedaj srečno odvráčal naš gospod župnik, uplivajoč blagodejno na mladino.

Ker torej sprava v naši občini ni mogoča, sovraštva pa smo mi št. Lamberčanje siti do grla, ker so interesi naše občine za vsako stran zelo različni, ker naši nepriznani soobčani uvažujejo le naš denar, nikakor pa ne nas, sklenili smo, k prošnji za razločitev občine, odposlani pred jednjim letom, dodati novih razlogov. Ž.

Iz planinske doline 22. decembra. [Izv. dop.] Prihodnjo pomlad se bode odprla mala postaja „Planina“ mej Rakekom in Logatcem. Dovolenje nam je že davno došlo in tudi za prezidovanje postajnega poslopnega potrebn znesek 715 gld. bude kmalu vkup. Da smo pa to — pri južni želežnici — izvanredno dobro dosegli, zahvaliti se imamo v prvi vrsti razumnim in podveternim Lažanom, kateri se niso bali ne truda, ne troškov in tudi ne ugovorov raznih čudakov, modrujočih, da se kmetu tudi še dandanes tem bolje godi, čem bolj je oddaljen od železnice in njenih postaj.

Dosegli bodo torek v kratkem vsi prebivalci planinske doline vsaj deloma to, kar bi lehko uživali v obilni meri že nad trideset let, ako bi je naši predniki „furmani“ ne bili tako neusmiljeno „zafurali“! — V noči od 29. na 30. novembra — ob „času“ povodnji — je izginil od tu krepak mož, Jakob Golija. Iskali so ga uže po vsej dolini, a do denašnjega dne ni sledu ni tiru o njem. Najbrži je siromak v temni noči zašel v vodo, ki ga je zanesla sam Bog ve kam.

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani, 23. decembra.

Predseduje gospod župan Grasselli, navzočnih je 24 mestnih odbornikov. Overovateljema zapisnika denašnje seje imenuje g. župan mestna odbornika gg. dr. Stareta in Velkovrha. Župan naznani, da je po naročilu mestnega zbora izreklo posredovanjem gospoda deželnega predsednika barona Winklerja presvetlemu cesarju (zbor vstane) in njegovi obitelji sožaljenje na smrti nadvojvode Henrika in presveti cesar blagovolili je sporočiti, najpresrečnejšo zahvalo za ta dokaz sožalja. (Dobro! Dobro!) Ko je par dñij pozneje smrtna usoda zadela i brata nadvojvode, nadvojvoda Sigismunda, prosil je gospod župan znova gospoda deželnega predsednika barona Winklerja, da izrazi najglobokejše sožalje prebivalstva Ljubljanskega stolnega mesta, kar prosi župan, da mestni zbor vzame na znanje. (Dobro! Dobro!)

Nadalje naznani župan, da je mesto Gradec poslalo poročilo o svojem delovanju za leto 1890. in isto tako mesto Zagreb, katera izvestja so na razpolaganje mestnih odbornikov v mestni registraturi.

Mestni odbornik Gogola poroča o Antona Dečmana ponudbi glede odkupa sveta za novo cesto na Poljanah. Poročalec pravi, da nista stavbinski in finančni odsek, v katerih imenuje poroča, nasprotna ponudbi g. Dečmana, posebno ker so njega ponudbo podprli tudi prebivalci Poljanske ceste. A uvažali so odseki, da je cena 1 gld. za □meter le predraga, kajti stroški bi znašali za cesto in kanalizacijo nad 10.000 gld. Ponudba gosp. Dečmana naj se ne odkloni popolnoma, a isti se naj v smislu § 60. stavbinskega reda za Kranjsko, kateri velja tudi za Ljubljansko stolno mesto pozove, da predloži mestnemu magistratu razdelitveni načrt teh stavbinskih prostorov.

Mest. odb. dr. vitez Blefweis-Trsteniški je mnenja, da je ponudba gosp. Dečmana uvažanja vredna. Ponujeno posestvo leži v tako srečenem kraju in želeti bi pač bilo, da se ta prostor zazida, posebno z ozirom na to, da je tam zgrajena nova deželna brambovska vojašnica, in da je tam že postavljena otroška bolnica. Občina je predloženi prošnji gotovo naklonjena, treba je le, da se predloži načrt, gotovo bode pritrdila, da se ta doslej mrtvi svet odpre za nova stavbišča. Potem se predlog odsekov vsprejme.

O razdelitvi mestnega posestva poleg Resljeve ceste, nekdaj Jalenovega stavbišča, kateri

bì se imel razdeliti v tri stavbene prostore, velike po 621, 659 in 588 □metrov, se sklene, ker se doslej ne ve, ali jih bode mesto samo še potrebovalo in ker se doslej to posestvo za nakupno ceno dobro obrestuje, da se sedaj še ne prodadò dražbenim potom.

Mest. odb. Filip Zupančič poroča za stavbinski odsek o oddaji dimnikarskega dela v mestnih poslopijih. Odda se delo v mestnih poslopijih dimnikarju gosp. Ludoviku Stritzl-nu za 300 gld., delo v mestni Franc Jožefovi vojašnici pa vkljupno gg. dimnikarjem Vrhovec in Stritzl za 296 gld. 90 kr.

O razsvetljavi nove Tržaške ceste in one preko nekdaj Zelnikova sveta, poroča za stavbinski odsek mest. odb. dr. Stare in se sklene postaviti v teh cestah sedem petrolejskih svetilnic.

Za olepševalni odsek glede uredbe prostora okoli gledališča in podaljšanja tovorne (Tržaške državne ceste) do Marije Terezije ceste, poroča mest. odb. g. Pirc. O teh predlogih odseka, unela se je jako obširna razprava.

Mest. odb. prof. Tomo Zupan je reklo, naj se nikakor ne razpravlja o cesti, ki bi šla skozi nunske vrt, kajti ta prostor sploh ni na prodaj. Mati prednica nunskega samostana mu je rekla jokaje, da nad 200 let se trudijo nune za vzgojo ženske mladine v stolnem mestu in zdaj bi se jim hotel odvzeti del njih posestva. Taka razprava bi razburila mnoge kroge, tedaj naj se opusti.

Mest. odb. Valentinčič misli, da je nova tovorna cesta popolnoma nepotrebnata, ker bi služila jedino tabačni tovarni in še ta vozi zgolj po Gradišči. Veliko več je potrebnih cest ko ta, torej je proti temu, da se podaljša, kakor to nasvetujejo odseki predlogi.

Župan Grasselli opomni, da se i on iz prva nikakor ni ogreval za to cesto, a naglašati mu je vendar, da bode to najlepša cesta, kar jih sedaj ima Ljubljansko stolno mesto.

Potem se preide v podrobno razpravo. O prvem nasvetu, naj se projektovana cesta skozi nunske vrt že sedaj markira, oglasi se mest. odb. Povše in naznani, da lastnice samostana nikakor ne oddado za to cesto potrebnega zemljišča. Izsiliti se v tej zadevi ne bode dalo čisto nič, kajti tu ne zadosti deželna postava, nego potrebnata je državna postava. Cesta skozi nunske vrt bi bila popolnem nepotrebnata, kajti Tržaška cesta zvezana je po Knafehovih ulicah, po novi cesti poleg Zelnikovega posestva in po cesti preko gostilnice „Pri lovcu“. Čemu tedaj razburjati Ljubljansko prebivalstvo, ne le samostansko nego tudi drugo.

Župan Grasselli misli, da ni nikakor namen predloga, razburjati živee česar koli, saj se cesta samo označi, o cesti sami dosloj ni govora.

Mest. odb. dr. Tavčar se tudi ne strinja s predlogom, kajti drugačega namena nema, ko duhove razburiti, praktičnega gotovo ne. Ali se napravijo znamenja, kje naj bi šla cesta skozi nunske vrt ali ne, je popolnoma irrelevantno, torej naj se to opusti. Ako bode sedanja večina na krmilu, gotovo bode napravila cesto preko vrta nunskega samostana le v popolnem soglasju z nunskega samostanom in se zaradi iste z redovnicami nikdar prepričala ne bode. Govornik sodi, da je ta predlog le „Zukunftsmusik“ in nasvetuje, da se odkloni.

Poročalec mest. odb. Pirc ne umeva, koga bi zamogel ta predlog razburiti. Vsaj gre le za to, da se določi prostor za cesto, in isti nasuje, da se ve, kje je mogoče zidati. Cesta pa bode potrebna, če tudi morda še čez sto let.

Pri glasovanji odkloni se predlog, da bi se zaznamovala cesta skozi nunskega samostana vrt z 12 proti 10 glasom. (Konec prib.)

Domače stvari.

(Božič.) Ker so letosni prazniki nanesli, da ostanejo č. naši čitatelji tri dni brez lista, narasla nam je današnja številka na 12 strani. Vsem častitim našim gg. naročnikom in čitateljem želimo prav vesele praznike.

(„Slovensko društvo“.) Dne 27. t. m. vršil se bode „Slovenskega društva“ občni zbor do poludne ob 1/21. uri v čitalniški dvorani po načinu vsporedu: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev odbora in pregledovalcev računov. 5. Razni nasveti in interpelacije. K obilni udeležbi vabi vse društvenike in prijatelje društva odbor.

(Državnemu poslancu Ljubljanskega stolnega mesta g. Josip Kušarju) izreklo je odbor zadruge gostilničarjev, krčmarjev i. t. d. v svoji predvčerajšnji seji, na predlog svojega načelnika gospoda Fran Ferlinz-a, zahvalo, da se je gospod poslanec Kušar tako krepko potegnil v državnem zboru za koristi Ljubljanskih gostilničarjev, ter dosegel, da se je sedaj potom ministerstva ukaza zabranila prosta prodaja piva v steklenicah, po zato neupravičenih osebah. Odbor je naročil načelniku gospodu Ferlinz-u, da izreče zato v imenu odbora pismeno zahvalo gospodu državnemu poslancu Josipu Kušarju.

— (Slovensko gledališče.) V soboto, to je na dan sv. Štefana, bode se predstavljala Suppéjeva komična opereta: „Cannibals“, in se bode v začetku dajala burka: „Prvikrat v gledališči“. — Drugi dan, to je v nedeljo dne 27. t. m., bode tudi gledališka predstava in se bode igrala znana veseloigra: „Strije bogatin“. Kakor se vidi, igralo se bode dva dni zaporedoma, in je torej z ozirom na to, ker bodo predstave lepe, le želite, da se jih občinstvo udeleži v prav obilem številu ter da tako pospeši napredek in razvoj slovenskega gledališča. Gledališki list prijavljamo na drugem mestu.

— (Osebne vesti.) Občinski svet Ljubljanski imenoval je v včerajšnji seji gosp. dr. Josipa Drča v Ljubljani mestnim zdravnikom in g. Franom Trdino definitivnim knjigovodjo vodovodnega urada Ljubljanskega. — Gosp. Fran Senica, eksperimentator pri južni železnici v Ljubljani, prestavljen je kot načelnik postaje v Velenje na Spodnjem Štajerskem.

— (Gospa Kornelija Schollmayer,) vdova po nedavno umrlem g. Schollmayerju, v narodnih krogih Ljubljanskih dobro znana izza časa njenega tukajšnjega bivanja, prišla je čez praznike v Ljubljano. Kakor se nam poroča, namerava izdati v tisku dnevnik pokojnega svojega brata dr. Etibina H. Coste, ki utegne podati marsikatero zanimivo podrobnost iz one dobe.

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) so kot pokrovitelji pristopili gg. Ljubljanski bogoslovci polagajoč na domovinski žrtvenik 100 gld. Mi darove onih domoljubov više cenimo, ki donašajo od svoje neobilnosti tega, česar se zveseljujemo le izjemno iz hiš premožnjakov. Mi celo najviše cenimo dar, ki ga donaša mladina, na kojo gleda cerkev, država in narod skrbnim očesom. — Uprav zato nam je pokroviteljina te naše upalne mladine v srčno zadostilo in v ponos. Naš napor je slovenska šola slovenskim otrokom — naši nepremični ideali pa: Bog, cesar, domovina. In v tem znamenji torej živeli darovalci!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— (Lepo božično in novoletno dario.) Gospod J. M. Schmitt, trgovec in posestnik v Ljubljani, česar sinček je srečno ozdravil po hudi bolezni, je izročil magistratu o tem povodu petdeset goldinarjev s prošnjo, da je ta znesek razdeliti za praznike težkobolnimubočekom tukajšnjim. Magistrat je takoj ustregel temu pozivu in nekaj najrevnejših rewežev bode zatorej imelo res veselje praznike.

— („Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“) bode imelo dné 28. grudna t. l. v magistratni dvorani svoj občni zbor. — Začetek točno ob 9. uri dopoludne. — Vspored: 1. Predsednikov ogovor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev treh pregledovalcev računov. 5. Knjižničarjevo poročilo. 6. Razgovor o društvenem glasilu. 7. Volitev 9 udov v odbor. 8. Volitev delegatov za prihodnji občni zbor „Zvezze“. 9. Samostalni predlogi, kateri se morajo vsaj dva dneva pred zborovanjem odboru javiti. 10. Referat gosp. A. Razingerja o stoječi pisavi. — Odbor uljudno vabi k obilni udeležbi.

— (Dolenjska železnica.) Kakor se poroča, dobila sta koncesijarja knez Karol Auersperg in baron Jožef Schwiegel. Najviše podejtenje definitivne koncesije za zgradbo in orskrbovanje prometa za železnico od Ljubljane do Straže s stranskim progom v Kočevje.

— (Pri c. kr. merosodnem uradu v Ljubljani) uraduje se izvzemli nedelje in praznike vsak dan od 9.—12. ure dopoludne in od 2.—5. ure popoludne.

— (Odbor zadruge gostilničarjev, kavarnarjev, žganjetičnikov, žganjetičarjev in skuharjev) sklenil je v svoji zadnji seji, da se prenaredi pravila krajnim odnošajem primerno in da se sklici v ta namen občni zbor zadruge, ako bode mogoče na dan 19. januvara 1892 popoludne ob 2. uri v magistratno dvorano. Natančneje se bodo člani še po časnikih in dopisnicah obvestili. Tedaj se bode predložili tudi račun o dosedanjem denarnem poslovanju.

— (Za revne vinogradnike Kranjske) stavljal je v zadnji seji zadruge Ljubljanskih gostilničarjev in krčmarjev odbornik g. Škrjanec kako umesten predlog, kateri je vzbudil občno odobranje. Odbor je sklenil prirediti v pustu veselico, da bi se člani zadruge mejsobno bolje spoznali, gospod

Škrjanec je nasvetoval, da se naj čisti dobiček porabi v to, da se revnim vinogradnikom na Kranjskem kupijo ameriške trte, kateremu predlogu je ves zadružni odbor jednoglasno pritrdil.

— (Ažijo pri carinskih plačilih,) katera se plačujejo v srebru namestu v zlatu, dočilo je finančno ministerstvo v soglasju z ogerskim finančnim ministrom za mesec januar 1892. I. na 17 $\frac{1}{2}$ %.

— (Prostovoljno gasilno društvo) v Spodnji Šiški imelo je zadnje dni svoj občni zbor, da si izvoli novega stotnika, ker se je dosedanji mnogozašlužni stotnik gosp. J. C. Juvancič, zaradi mnogih poslov tej častni službi odpovedal. Gospod Anton Knez obžaloval je odstop velezaslužnega stotnika g. Juvanciča, katerega je občni zbor potem jednoglasno izvolil častnim članom gasilnega društva v Spodnji Šiški. Za stotnika bil je potem izvoljen dosedanji stotnikov namestnik gospod Hugo Eberl.

— (†Radivoj Poznik.) Zadnjo soboto po noči umrl je v Dunajskem Novem Mestu gospod Radivoj (Fran) Poznik, inžener c. kr. namestništva dolenje-avstrijskega. Zaunce njegove je pretresla ta vest in najbolj jim je žal, da je moral Radivoj Poznik, v katerem je bila vsaka kapljica krv slovenska, kateri je bil uzorno zvést svoji domovini, da je moral on predvčeranjim v tujo zemljo leči k večnemu počitku. Rajni Poznik ni bil širom znan, a imel je nekdaj svoje kroge, katere je nehoti navdihnil s pojavi svojega zlatega značaja, v katerih se je razodeval, kako resen Slovenec in Slovan je bil četudi v uradniški obleki. Tem tesnim krogom ostane nepozaben. Radivoj Poznik rodil se je v Kropi na Gorenjskem l. 1849 v imoviti hiši. Studiral je realko v Ljubljani in bil ves čas odličen dijak. Prav tako tudi pozneje na tehniki v Gradci, kamor je prišel l. 1868 in kjer se je uzorno pripravljal na svojo stroko. Leta 1873 vstopil je za praktikanta pri stavbenem uradu c. kr. deželne vlade v Ljubljani. Služil je potem na Krškem, kjer se je oženil s sestro državnega poslanca g. Vilja Pfeifferja. Ko je bil Widmann deželni predsednik Kranjski, moral je odločno narodni uradnik Poznik umakniti se iz domovine. Premestili so ga na Nižje-avstrijsko, najprej v Krems pozneje na Dunaj in na zadnje v Dunajsko Novo Mesto, kjer je s časom avanziral za c. kr. inženerja ter imel zlasti mnogo posla pri vodovodnih vprašanjih, tičičih se vode za Dunaj. Slovel je v svoji stroki kot temeljit veščak in veden uradnik. Odločen narodnjak je bil prezgodaj umrli Poznik že v svojih dijaških letih. Sploh se je rad zavzemal za ideje in skrbel, da mu duh ni miroval. Ideji slovenski in slovanski pa sta bili poglaviti, da jima je služil s srcem in duhom, mlajši bolj očitno, pozneje zasebno. Dijak v Gradci je osnoval literarno zabavno društvo „Vendija“, v katerem so delovali slovanski tehničarji v Gradci. Temu društvu je bil Poznik tudi prvi predsednik. Sliko o tem društvu priobčimo v prib. „Slov. Narodu“ iz Poznikovega peresa. Na Dunaji je l. 1879. osnoval literarno podjetje „Slavjanski Almanah“, zbirko slovstvenih del v vseh slovanskih jezikih. Prvi letnik je bil izšel, drugi letnik pa je, kakor znano, zapadel konfiskaciji, katera je Pozniku prizadela premnogo bridkih ur. Imel je veliko gmotue škode, vrhu tega pa je prišel v disciplinarno preiskavo, v kateri je ob jako skrajšanih dohodkih tičal več ko leto dnij. Nazadnje je bil z Dunaja za kazeno v Krems premeščen. Vse to zaradi maloruske narodne pesence, pri kateri Poznik ni imel ničesar opraviti. Na Dunaji bil je vedno sredi naše mladine, kadar je bila v slovenskem duhu zbrana, zlasti je bil delaven član nekdanjega „Slov. lit. društva“. Zasebno se je marljivo bavil s proizvodi slovanskih literatur in kazal pravo pot vsakemu izobraženemu Slovencu. Tudi pisal je Poznik marsikaj v slovenskem jeziku. Glavni smoter pa mu je bil, zlasti po mnogih bridkih izkušnjah: zbirati slovenske narodne pesni. Začel jih je že kot mlad dijak in mi mislimo, da je imel pripravljenega tega gradiva za veliko izdanje. Nadejamo se, da ta dedična pride v prave roke. Poznik je bil v svojem življenju ne-navadno zmeren, zase ni potreboval skoro ničesar in njegove oddaljene znance je prav iznešadila zgodnja smrt njegova, ko je dočakal komaj 42. leto. Da je bil radošaren za narodne namene, skoro ne omenjam; iz svojih zmernih dohodkov je celo — nagrade razpisati dal za slovenske spise. Bil je sploh mož v svojem mišljenju in delovanji dosleden, vedno jeklen. Velika škoda zanj! Njegova gospa

soprga in njegova deca, katera je tako lepo slovenski odgojeval, izgubila je milega očeta, domovina naša pa jednega svojih najzvestejših sinov! Bodite tuja zemlja dvakrat labka vremenu Radivoju Pozniku!

— (Za rešitev življenja) odločeno talijo 26 gld. 25 kr. dobil je od c. kr. deželne vlade Matija Modrijan v Idriji, ki je rešil necega otroka iz vode.

— („Bralno društvo“ v spodnji Idriji,) bode imelo na sv. Štefana dan 26. t. m. ob 3. uri popoludne v društveni sobi svoj letosni občni zbor. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti.

— (Železnica Celje-Velenje) odprla se bode, kakor naznanja vodstvo južne železnice v posebnem razglasu, dne 28. t. m.

— (Poštna zveza mej Ptujem in sv. Andrejem v Leskovci) bode od novega leta naprej se spremenila iz trikratne v šestkratno na teden.

— (Ponesrečila je) pretekli teden v Trbovljah neka delavka ko je nosila oglje v košari preko prepovedanega pota. Stroj jo je zagrabil in težko poškodoval na glavi.

— („Tržaški Sokol“) priredi „Silvestrov večer“ v prostorih dvorane Mally, pri katerem bode sodelovali tamburaški zbor, pevski zbor, ženski kvartet itd. Po zvršenem programu in tomboli bode prosta zabava in ples.

— („Peško in bralno društvo“ na Opčinah) imelo bo svoj letni redni občni zbor, dne 31. decembra ob 7. uri zvečer v Malalanovi sobani, h kateremu se p. n. člani uljudno vabijo. Dnevni red: 1. Poročilo odbora a) tajnika, b) blagajnika. 2. Volitev novega odbora. 3. Pri prosti zabavi petje in tombola.

Odbor.

— (Prof. Jos. Stritarjevo berilo) na drugem večeru slovenskega kluba bilo je, kakor se nam z Dunaja poroča, z naudušeno pohvalo sprejeti. Slavni naš pesnik razdelil je svoje berilo v dva dela. V prvem so bile otroške pesni „Večerna“, „Pomlad“, „Ženice“, „Kosec“, „Senó“, „Pri ognji“, „Jesen“, „Zima“, „Tiče gnezdo“, „Tica v kletki“, „Mačku“, „Siromak“, „Bolno dete“, „Moj psiček“, „Surovež“, „Vojaki“, „Mlad rodoljub“. Jezik, oblika, krasne in vendar tako priproste misli uplivali so čarodejno. Drugi del obsejal je dve daljši pesmi „Glavan — (pred sodbo)“ in „Po pogrebu“, katerim snov je Stritar vzel iz življenja naših kmetov. Podobe v njih so res umetno izrezljane. Uspeh tega berila je bil velikanski. Dvorana do slednjega kotiča prenapolnena. Užitek bil je res izvanreden. Slava Stritarju!

— (Veleizdajska pravda) proti Atiliju Pieri, Vincencu Gorzalini in Jožetu Annutu iz Trsta, ki se je vršila pred porotniki na Dunaji, končala se je s tem, da so bili vsi trije zatoženci jednoglasno oproščeni.

— („Gusle“,) časopis za svetovnu in cerkveno glasbu, je naslov novemu listu, katerega prva številka je izšla te dni v Zagrebu. Izhajal bode vsak mesec na celi poli, v kvart obliki s pol pole glasbene priloge. Na leto velja 3 gld. Predplačila pošljajo se lastniku g. Vjekoslavu Klaiću, Ilica br. 60. Prva številka ima prav zanimivo in raznoliko tvarino in v muzikalni prilogi več glasbotvorov od Zajca in dve pesmi. Želeti je, da bi si novi list našel pot tudi mej slovenskimi prijatelji glasbe.

— (Balkanska carica.) Opera pod tem imenom izšla je nedavno po besedah črnogorskoga kneza, h katerega znanici drami je napisal glasbo Dionizij de Sarno San-Gjorgio, učitelj glasbe v Kotoru. Delo je sicer za predstavljanje na odru preobširno in bi se moralno krajšati, kakor pravi skladatelj sam. Izdanje je za glasovir s podloženim tekstrom v cirilici. Dobiva se pri C. Schmidl-u & Comp. v Trstu ali pa pri „Dionički tiskari“ v Zagrebu. Cena 6 gld. Vnanja oblika dela, ki obsega 234 stranij, je tako okusno. Na zavodu je alegorična slika po načrtu J. Rendića, pred naslovom pa dobro pogojena slika kneza-pesnika.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Celje 24. decembra. Vsi odborniki „Celjskega Sokola“: Dr. Vrečko, dr. Dečko, dr. Treo, Lončar, Hočev, drd. Georg, drd. Dominkuš bili vsled zahteve mestnega urada Celjskega toženi od državnega pravdništva zaradi pritožbe, ki so jo uložili zaradi izgredov povo-

dom lanske Sokolske slavnosti. Prvi sodnik obsodil vsakega odbornika zaradi razčlenjenja časti na 40 gld. Pri današnji apeli o obravnavi pri okrožnem sodišču, trajajoči od 9. do 1. ure, bili vsi popolnoma oproščeni.

Dunaj 24. decembra. Uradna „Wiener Zeitg.“ prijavlja cesarjevo svojeročno pismo, ki imenuje Kuenburga ministrom. Dunajski listi pozdravljajo novega ministra prijazno. „Fremdenblatt“ poudarja, da njegov ustrop v kabinet pomenja ne razoreževanje levice, pač pa zjamčeno primirje. „Presse“ pravi, da ne eksistuje nobeden eksekutivni odsek, zato ni zvezje med strankami, a s tremi zmernimi skupinami ima vlada dotiko, zato je utemeljeno upanje, da se polagoma približajo v intimne zveze. „Deutsche Zeitg.“ pravi, da avstrijski Nemci vidijo visokospoštevanega Kuenburga brez entuzijazma, a s hladno preudarjajočim odobravanjem vlado nastopiti. „Vaterland“ je popolnoma zadovoljen, ker je z zmerno nuanco, katero zastopa Kuenburg, modus vivendi pač mogoč.

Peterburg 23. decembra. „Novoje Vremja“ poroča iz Bolgarije, da se po sklepnu vlade natanko preiskuje, na kak način se je odstopilo Rusiji zemljišče za zgradbo cerkve v Šipkinem klancu.

Rim 23. decembra. „Agenzia Stefani“ izjavlja, da so vznemirjajoče vesti o zdravji papeževem neosnovane.

Pariz 23. decembra. „Figaro“ naznanja zopet že večkrat dementovani poset carinje. Došla bode v februarji po morji v Brest in v Parizu se udeležila raznih slavnosti.

Razne vesti.

* (Literarno delo cesaričinje-vdove.) Cesar dovolil je, da se sme v kratkem prijaviti neko delo iz peresa cesaričinje vdove nadvojvodje Štefanije. Čisti dohodek tega dela, ki bode izšlo v zalogi dvornega knjigara A. Künasta na Dunaji namenjen je dobrodelenemu namenu.

* (Radeckyjev spomenik na Dunaju,) ki se bode odkril v aprilu bodočega leta je v c. kr. bronolivnici dogotovljen v glavnih točkah in je delati le še nekatere malenkosti. Velika reljefa „oce Radecky mej svojimi vojaki“ in „vojni svet“ in vse druge manje stvari so gotove, tako da se bode v spomladni takoj, ko bode pripuščalo vreme lahko pričelo s postavljanjem bronastih del na podlage.

* (Turščin kruh v nemškem državnem zboru.) Nemška državna vlada si prizadeva nadomestiti rženi kruh, ki se je izdatno podražil, s turščinim. V jedni poslednjih sej nemškega državnega zabora bil je na poskušnjo postavljen kruh iz 60% rži in 40% turšice. Hlebec, tehtajoč 2 $\frac{1}{2}$ kg velja 69 vinarjev, torej za 16 vinarjev manj nego čisto ržen. Mnogo poslancev in minister Bötticher poskušali so ta kruh in se izrazili prav povoljno o njem.

* (Atentat z bombami v Parizu.) V jedni preteklih noči bile so položene štiri bombe pod glavnim uhod policijskega komisarijata v Clichy u Pariški okolici. Užgalne vrvice pa so k sreči ugasnile.

* (Pri zdravniku umrla.) V stanovanje necega zdravnika na Dunaji prišla je te dni neka gospa, da bi se posvetovala o svoji bolezni. Toda predno je še stopila v sobo zdravnikovo, zgrudila se je in vsa prizadevanja obuditi jo v življenje bile so zmanj. Umrla je nekoliko minut pozneje.

* (Samomor z dinamitom.) Na nenašvan način usmrtil se je neki trgovec v Loree pri Rocogni. Vzel je pol patrona dinamita v usta in jo užgal z užigalico. Ker je dinamit se v ustih nekoliko zmočil, moral je nesrečnež desetkrat ponoviti svoj poskus, kar se je dognalo po nažganih užigalicah, najdenih pri mrtvecu. Še le jednajstkrat raznesel mu je dinamit glavo popolnoma.

* (Prvo delniško društvo za narejanje dežja) osnovalo se je v Goodlandu v Kansasu v Ameriki pod vodstvom avstralskega dežnega „fabrikanta“ Franka Melourna. Osnovna glavnica znaša 100.000 dolarjev in so se nekatere poskušnje baje obnesle dobro.

* (21 osob utonilo.) Ladija na jadra „Louise Marie“ potopila se je blizu Ostende v severnem morju in je utonilo 21 osob.

* (Nesreča na železnici.) Na rumunski železnici blizu postaje Bacolesti skočil je vlak s tira in je bilo razdrobljenih 6 vagonov. Nad 20 osob je ranjenih mej njimi 6 težko.

* (Največji pes sveta) je baje bernhardinec „Lord Bute“ v Novem Jorku. Visok je 1 meter in tehta 247 funtov. Na 26 razstavah dobil je ta „slon mej pasjim rodom“ prva darila in mnogo svetinj. Nedavno kupil ga je neki bogati Amerikanec za 19.000 dolarjev,

Listnica uredništva:

Vsem našim vnašnjim čč. gg. sotrudnikom in dopisnikom prav veselje praznike! Nekoliko došlih dopisov pri najboljši volji nesmo mogli uvrstiti pred prazniki. Posebno velja to o dopisu iz Celja. Prosimo vse gg. dopisnike, da nam pišejo kolikor mogoče razložno in pri daljih in najnejših dopisih samo po jedni strani.

Anatherinova ustna voda in zobni prašek
ohrani usta, krepča čeljustno meso ter odpravlja slabo sapo iz ust.

Jedna steklenica ustne vode velja 40 kr.; jedna škatla zobnega praška 20 kr.; 12 steklenic 4 gld.; 12 škatel samostojno 2 gld. (81—157)

Lekarna Piccoli, „pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila se izvršujejo z obratno pošto proti povzetju zneska.

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrto leto 1 gld. 15 kr.

Opereta!

Št. 14. Slovensko gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 454.

V soboto, dné 26. decembra 1891.

V dvorani Ljubljanske čitalnice.

CANNEBAS.

Komična opereta v jednem dejanju. Uglasbil Fr. pl. Suppe. Poslovenil Jak. Alešovec. Kapelnik gospod profesor Fran Gerbič. Režiser g. Fran Bučar.

O S O B E :

Paškal Cannebas, stražni častnik — — gospica Daneševa. Bernard Bigarel, podčastnik — — — gospod Bučar. Bataile, naborni častnik — — — — — gospod Rus. Pavlina — — — — — gospa Gerbičeva. Clairette, njena prijateljica — — — — — gospica Nigrinova. Avguštín hišni oskrbnik — — — — — gospod Stamacar. Fripon Lavavre Dufresne Marville vojaki novinci — — — — — gospod Dragič. gospod Malič. gospod Tekalec. Naboren vojak, stražniki, novinci strežaji. Igra se v vasi Sèvres l. 1673.

V Začetku:

Prvikrat v gledališču.

Burka v jednem dejanju. Poslovenil Jak. Alešovec. Režiser gospod Ignacij Borštnik.

O S O B E :

Gospod Peresnik, bogat zasebnik gospod Sršen. Julij Peresnik nadgozdar njegov strnjnik — — — — — gospod Danilo. Emilija njegova varovanka — — — — — gospica Slavčeva. Boštjan, njegov sluga — — — — — gospod Borštnik. Kralj, gledališčni vodja — — — — — gospod Verovšek. Cvetnik, režiser — — — — — gospod Lovšin. Gospica Špela } igralki — — — — — g. Borštnik-Zvonarjeva. Gospica Holstova } igralki — — — — — gospa Danilova. Krik } igralaa — — — — — gospod Tiho. Mah } igralaa — — — — — gospod Karlič. Inspicijent — — — — — gospod Perdan. Dejanje se vrši v nekem gledišču.

Umrli so v Ljubljani:

22. decembra: Tercija Konšek, gostija, 64 let, Rožne ulice št. 25, plučni edem.

23. decembra: Pavla Erjavec, delavčeva hči, 2 leti, Tržaška cesta št. 26, ošpice.

24. decembra: Marija Jenko, krovčeva žena, 42 let, Kravja dolina št. 1, jetika.

Tržne cene v Ljubljani

dne 23. decembra t. l.

	gl. kr.	gl. kr.	
Pšenica, hktl.	8.75	Špeh povojen, kgr.	— 62
Rež,	6.80	Surovo maslo,	— 70
Ječmen,	4.39	Jajce, jedno :	— 3
Oves,	3.05	Mleko, liter	— 8
Ajda,	6.46	Goveje meso, kgr.	— 62
Proso,	4.87	Teleće	— 58
Koruzza,	5.10	Svinjsko	— 48
Krompir,	2.50	Košturnovo	— 40
Leča,	11 —	Pišanec.	— 45
Grah,	10 —	Golob.	— 18
Fizol,	9 —	Seno, 100 kilo	— 1.87
Maslo,	84 —	Slama,	— 2.14
Mast,	64 —	Drvna trda, 4 m	— 7
Špeh frišen	— 50	mehka, 4 ,	— 5

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
23. dec	7. zjutraj	749.5 mm.	— 10.6°C	sl. zah.	jasno	0.00 mm.
	2. popol.	747.6 mm.	— 2.8°C	sl. zah.	jasno	
	9. zvečer	748.0 mm.	— 6.2°C	sl. zah.	jasno	

Srednja temperatura — 6.5°, za 4.0° pod normalom.

Dunajska borza

dné 24. decembra t. l.

	včeraj	—	dan
Papirna renta	gld. 92.60	— gld. 92.50	
Srebrna renta	" 92.20	— " 92.20	
Zlata renta	109 —	— 109.35	
5% marenca renta	102.15	— 101.90	
Akcije narodne banke	1012 —	— 1013 —	
Kreditne akcije	284.75	— 283.75	
London	117.85	— 117.85	
Srebro	—	—	
Napol.	9.35	— 9.35	
C kr. cekini	5.61	— 5.61	
Nemške marke	57.92 ^{1/2}	— 57.92 ^{1/2}	
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	134 gld. — kr.	
Državne srečke iz l. 1864	100 "	179 " 50 "	
Ogerska zlata renta 4%	105 "	70 "	
Ogerska papirna renta 5%	101 "	35 "	
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	124 " 50 "	
Zemlj. obč. avstr. 4 ^{1/2} % zlati zast. listi	115 "	25 "	
Kreditne srečke	100 gld.	185 " 50 "	
Rudolfove srečke	10 "	19 " 50 "	
Akcije anglo-avstr. banke	120 "	151 " 75 "	
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	220 "	—	

kateri je kot zdravilni vrelec že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih **dihal in prebavil**, pri **protinu, želodčem in mehurnem kataru**. Izvrsten je za otroke, pre- (5-10) bolele in meh nosečnostjo.

Najboljša dijetetična in osveževalna piča.

Henrik Mattoni, Karlsbad in Dunaj.

Zahvala.

Za obile dokaze odkritosrčnega sočutja med boleznično in ob smrti predrazega, nepozabnega jem sина, oziroma brata in svaka, gospoda

Metoda Pirca

trgovca in posestnika,

izražajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebej pa še darovalcem krasnih vencev, „Čitalnic“ in „Požarni brambi Kranjski“ ter pevskemu zboru za milo nagrobnič, najtopiejš, zahvalo

(1115) žaljuči ostali.

V Kranji 23. decembra 1891.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, dragim prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubljeni, nepozabni soprog, oziroma oče, brat, svak in ujec, gospod

RADIVOJ POZNICK

inženér c. kr. niže-avstrijskega namestništva,

v soboto, dne 19. grudna 1891. l., ob 1/12. uri po noči, v 42. letu svoje dôbe, po kratki bolezni na naglo mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega ranjcega bode v torek, dne 22. grudna 1891. l. ob 10. uri dopoludne in to v župni cerkvi na Rakici.

Predragi ranjki priporoča se v molitev in blag spomin.

V Dunajskem Novem Mestu,
dne 20. grudna l. 1891.

Žaljuča obitelj.

Trgovsk pomočnik

20 let star, želi premeniti svojo službo. — Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: **K. P. C. Št. 77 poste restante v Ljubljani.**

(1100—3)

Prodajalnica

daje se s l. februarjem 1892. l. v najem.

Več izvē se pri gospodu **B. Jesenkmu, Startrg Št. II.**

(1087—3)

JURČIČEVI ZBRANI SPISI:

X. ZVEZEK.

Pričel se je razpošiljati ter se dobiva pri **vseh knjigotržcih**.

Cena broš. 60 kr., eleg. vezan 1 gld.
S poštino 65, ozir. 1 gld. 05 kr.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

J. PSERHOFER

lekarna
na Dunaji.

I. okraj, Singerstrasse 15.

Kri čistilni svaki, poprej univerzalni svaki

imenovani, zaslужijo ta naziv povsem, ker je jako mnoga bolezni, pri katerih se je dokazala izvrstna zdravilna moč teh svalkov. Ti svaki znani so že več desetletij, nasvetovani so od mnogih zdravnikov in malo je familij, katere nimajo vsaj malo zaloga izbornega tega domačega zdravila.

Ti svaki veljajo: **1 škatljica s 15 svalki 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.**, ako se pošilja nefrankovano po povzetji **1 gld. 10 kr.** Ako se dotična svota pošlje naprej, odpravlja se naročila frankovano in velja: 1 zavoj svalkov 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoja 3 gld. 35 kr., 4 zavoja 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj kakor jeden zavoj se ne pošlje.)

Prosi se, zahtevati izrecno „J. Pserhofer-ja kri čistilne svalke“

in paziti na to, da je na pokrovu vsake škatljice zapisan, kakor na poučnem listku, podpis J. Pserhofer in sicer rudeče.

Ozeblinsko mazilo J. Pserhofer-ja. 1 lonči 40 kr., s frankovano pošiljatvijo 65 kr.

Trpotčev sok za nahod, bripavost, krčni kašelj itd. 1 steklonica 50 kr.

Američansko protinovo mazilo, 1 gld.

Poštna in brzojavna upraviteljica

z dobrimi spričevali išče službe. — Več pové K. Vilhar.
Nova Oslica, pošta Idrija. (1116)

Mejnarodna PANORAMA

(986—30) v Ljubljani
na Kongresnem trgu v „Tonhalle“.

Odprta vsak dan od 2. ure popoludne do 9. ure zvečer. — Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. ure dopoludne in od 2. ure popoludne do 9. ure zvečer.

Ustopnina za osebo 20 kr. 6 ustopnic se dobi za 90 kr. Otroci 10 kr.

V soboto dne 26. in v nedeljo dne 27. decembra:

II. oddelek:

Podobe mesta Pariza
in popolno novi načrti
čudotvorne jame Maria Lourdes.

Nepremočne vozne plahte

različne velikosti in kakovosti ima vedno v zalogi
in jih daje po ceni (860—13)

R. RANZINGER
speditér c. kr. priv. Južne železnice, v Ljubljani,
na Dunajski cesti št. 15.

Goldinarjev 5—10 more vsakdo zaslužiti na dan **gootovo**
brez kapitala in brez nevarnosti za kako zgubo,
ako prodaja zakonito dovoljene **srečke** in **državne papirje**. — Ponudbe pod „Srečke“ poslati je anonimni pisarnic J. Danneberg, na
Dunaji, I., Kumpfsgasse.

Ako imate
putiko, skrnino, slabe živce, nevralgijo, ischias, slabo cirkulacijo krvi, nervozno-slab zelodec, kongestije v glavi, ako vas je zadel mrtvi, ako nemate spanja, ako imate bolečine v hrbtni, hrbtni sušico — zahtevajte ilustrirano brošuro o sestavu srečke in zlato svinčino v Kolonji, Welsu, Stuttgartu odkrovano in v Avstro-Ogerski c. in kr. izključno priv. galvan.-elektro-magnetično uplivajočo

frotirno pripravo.

Brošura razpravlja o uplivu, porabi in uspehih te priprave. — Priprava velja 12 gld. — Ilustrirano brošuro z natančnim popisom porabe pošilja se francovano in zastonji iz tovarne izumitelja. (790—14)

TH. BIERMANNS, elektrotehnik,
DUNAJ, I., Schulerstrasse 18.

Božična razstava

krasne novosti lesoreznih del vsake vrste,
primerne za vsak salon.

Velika izbera kaset za nakitje in rokvice, z glasbo ali brez nje,
najbolj primerno darilo.

F. Stampfel v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4
(Kočevska domača obrt.) (1098—5)

Za Božič in Novo leto

priporoča

JULIJ MÜLLER

fotografično-artistični zavod v Frančiškanskih ulicah št. 8
svoj atelier za vse v fotografično stroko spadajoča dela, kakor portrete, krajepise, interieurs, reprodukcije vsakovrstne pisave, načrte itd.

Momentne fotografije za otroke, povekšanja vsake vrste po najnovejših skušnjah. (1081—3)

→ Vspremišljite vsa v fotografično stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

Prememba lokal.

Že 33 let obstoječa in dobro znana prva avstrijska anončna pisarna
A. OPPELIK

je odslej naprej

Dunaj, mesto. Grünangergasse 12

(na oglu lekarne, Singerstrasse 15)

in se priporoča v točno oskrbovanje inseratov vsake vrste za vse Dunajske, tu- in inozemske liste, kolodarje itd. itd. po nizkih cenah.

= Ceniki in proračuni zastonj. =

Kašlja n več!

Staro in preizkušeno domače zdravilo so pristni

Oskar Tietze-jevi
čebulni bonboni

ki prese netljivo hitro uplivajo proti kašlju, hričavosti, zastrenju i. t. d. Ze izborna sestava mojih bonbonov je porok za uspeh. Paziti je torej natančno na ime Oskar Tietze in na „čebulno znamko“, ker se prodajajo posnetki, ki so brez vrednosti ali celo škodljivi. — V zveznjih a 20 in 40 kr.

Glavna zaloga: Lekar F. Krizan, Kromeriz. Zaloge pri vseh lekarjih in trgovcih s specerijskim blagom. V Ljubljani pri: U. pl. Trnkóczy-ju, lekarju in L. Grečel-nu, lekarju. (918-14)

Dr. Rose životni balsam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešuje in napenjanja odstranjujoče ter milo raztoplajoče

domače sredstvo. (131—42)

Velika steklenica 1 gld., mala

50 kr., po pošti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja

tu dodana, zakonito varovana

varstvena znamka.

Zaloge skoro v vseh lekarnah

Avstro-Ogerske.

Tam se tudi dobri:

Prasko universalno domače mazilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skupine, čistenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V skratljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,

št. 203-204, Malá strana, lekarna „pri černem orlu“.

→ Poštna razpošiljatev vsak dan.

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustrovani gospodarski list „Kmetovalce“ s prilogom „Vrtnar“, pošije naj svoj naslov c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani, kateremu dopošije prvo številko brezplačno in in katere more sprevideti, da je list neobhodno potreben za vsakega prednega slovenskega gospodarja. (60—45)

Spretne agente

Vspremišljate pod ugodnimi pogoji in s stalno plačo dobro znana in v Avstriji razširjena **zavarovalnica za življenje**. — Ponudbe, v katerih je navesti referenca, pošljajo naj se upravnemu tega lista. (1008—16)

Zenitna ponudba.

Star sem 30 let, nekoliko premožen in želim dobiti nevesto, katera ima tudi nekaj premoženja, ako je tudi stara 50 let.

Resne ponudbe vspremišljate upravnemu „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. (1103—2)

Veliki krah!

Vsled ameriških carinskih razmer kupil sem vso zalogo neke velike, slavnoznanne

tevarne ogrinjač

za izredno nizko ceno in prodajam po neverjetno nizki ceni

gld. 1.40

debelo, gorko in nepoškodljivo ogrinjačo, katere koli barve, s krasnim obrokom in s prami, poldrug metet dolgo in poldrug meter široko.

Podviza naj se torej vsak, da naroč, dokler je še kaj v zalogi, kajti vsak 100 let se ponudi tako prilika le jedenkrat. — Dobiva se proti gotovemu plačilu ali po povzetji pri znani pošteni firmi

Jožef Chyba, razpošiljalnica
na Dunaji. (1068—6)

KAROL TILL

Špitalske ulice 10. Ljubljana. Špitalske ulice 10.

Pisni papir in **zvitki** v kasetah in zavojih. Četrtnika ali osmerka z naglavnimi okraski ali napis.

Vizitnice, litografovane ali tiskane (najbolj moderna oblika). **Vsakovrstne potrebščine za pisarnice ali pisalne mize**: podlage za pisalje,

tintniki, podstavki za držala, obtežniki, ravniki, sušilni zvitki, pečatila iz proževine, sušilni kartoni itd. itd. **Trgovske knjige, kopirne knjige, beležnice**, glavne knjige, ozke strazze, folijo knjige, kvart-knjige, kazala, upisne ali povzetne knjige, knjige beležnice, beležnice za perilo. **Ljudski koledarji**, pisni in stenski koledarji, koledarji za beležke, koledarji z listki in za listnice, žepni in denarnični koledarji, patentovani stebrični koledarji, dijaški koledarji in skladni koledarji v veliki izberi. (456—35)

Podpisanci usojajo se p. n. kupovalce premoga opozoriti na to, da so se

od srede 16. decembra t. l. dogovorno določile za premog nastopne stalne cene:

40 do 50 colnih stotov po 46 kr. colni stot	je v večah
20 " 30 " " 47 " " "	
10 " " 50 " " "	
1 " " 52 " " "	v večah.

Premog se pošilja na dom.

Ves vagon premoga (200 colnih stotov) se prodaja po dogovoru.

Ljubljanski trgovci s premogom.

Najboljše sredstvo

Prebavno vino

(Vinum digestivum Breymesser)
iz knezoškofiske dvorne lekarne v Brixenu
Mr. F. C. Breymesserja
je najboljše in najsigurneje sredstvo,
da se hitro lečijo vsakovrstne motitve pre-
bavljanja ali zapeka.
Cena velike steklenice z navodilom za porabo
1 gld.
Steklenica za poskušnjo stane 30 kr.
Dobiva se v lekarni gosp. J. Švobode
v Ljubljani. (575-5)

za bolni želodec!

Oljni ekstrakt za uho

od c. in kr. sekund. zdravnika dr. Šipeka. Ta ekstrakt príporočajo zaradi sigurnega uspeha že več let autoritete, ker odpravi vsako neprirojeno **gluhost**, uklanja takoj slab **posluh**, učesni **tok** in vsako **učesno bolezen**; dobiva se proti določilavju gld. 1.70 v vsej Avstro-Ogerski frankovano po pošti iz lekarn: glavna zaloga v lekarni „pri sv. Duhu“ g. Ede pl. Tomaya, v lekarni g. Ant. Köglia in v mestni lekarni g. Mittlerja v Zagrebu; nadalje pri Zanetti-ju v Trstu, Jožefu Cristofolletti-ju v Gorici; Antonu Mizzano na Reki, — na Dunaju pri c. in kr. vojnji poljski lekarni, na Štefanovem Trgu št. 8 in pri lekarju Twerdy-ju, Mariahilferstrasse 196. — Pristno blago se dobiva samo v steklenicah z utisnenim napisom

c. kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na Dunaju. (962)

Pravi zaklad

za nesrečne žrtve samooskrume (onanije) in tajnih razpašnostij je izborno delo

Dra Retau-a

Sebeohrana.

Češko izdanie po 80, nemški izdaji. Z 27 podobami. Cena 2 gld. a. v. Čita naj je vsakdo, ki trpi na strašnih posledicah te razuzdanosti, resnični njeni govi pouki rešijo vsako leto na tisoče bolnikov gotove smrti. Dobiva se v založni knjigarni „Verlags-Magazin R. F. Bierer“ v Lipskem (Sasko), Neumarkt 34, kakor tudi v vsakej knjigarni.

(1089-1)

Nedoseženo!

Pristna

Kneipp-ova sladna kava

čista ali z

Oelz-ovo kavo

pomešana, je **zdrava, cenena kava**, fino duheteča, kateri je dajati prednost pred dragom, trovljno bobovo kavo. — **Kneipp-ova sladna kava** je **pristna**, ako se prodaja v rudečih, čveteroglatih zavojih z **varnostno znamko**, kakor je tu natisnena.

(1006-3)

Oelz-ovo kavo je z našo firmo.

Bratje Oelz v Bregencu

od veleč. gosp. župnika Seb. Kneippa za Avstro-Ogersko **Jedina** privil. tovarna sladne kave.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah s specerijskim blagom.

Zastopnik za Štajersko in Kranjsko: Anton Stadler v Gradci.

V Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 10

!Darovi za Božič!

Okraski za božična drevesa. Lampijoni iz papirja. Angelci. Ježnščki. Zlate in srebrne nitke. Zlate in srebrne pene. Lepotila za božična drevesa. Svečice za božična drevesa. Svetilnički. Jaslice itd. Knjige s podobami. Basni. Spisi za mladino. Albumi za poštne znamke. Reliefni albumi. Uzoreci za slikanje. Kartoni za modelovanje. Igre za mladino in za odrasle. Molitveniki.

ANTON PRESKER

krojač

Francovo nabrežje št. 1 v Ljubljani
priporoča se slavnemu p. n. občinstvu
za izdelovanje moških oblek
po najnovejših modah in po kar mogoče
nizkih cenah. (1102-2)

Za bolne in zdrave

najboljše hranično sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih bolnikov s spričaji najtopleje priporočeno, je (826-8)

Trnkóczy-jeva hmeljna sladna kava

z dobrim ukusom in lepo dišavo.

Zavitek s $\frac{1}{4}$ kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo zaviteki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri **Ubaldu pl. Trnkóczy-ju**, lekarju v Ljubljani; na Dunaju imajo zalogo lekarji: **Viktor pl. Trnkóczy**, V. okraj, Hundsthurmstrasse 113; **dr. Oto pl. Trnkóczy**, III. okraj, Radetzkyplatz 17; **Julij pl. Trnkóczy**, VIII. okraj, Josefsstädterstrasse 30; v Gradej (Štajersko): **Vendelin pl. Trnkóczy**, lekar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupeih itd. itd.

Prekupci imajo obiten rabat.

V najem se dá

s 1. marcem l. 1892. prodajalnica z dvema sobama, dalje skladišče (magacin) in jedna soba za stanovanje, posebno pravna za samec, nasproti g. notarja t. c. kr. okrajnega sodišča, na Glavnem trgu v Litiji. — Natančneji pogoji izvedo se pri lastniku gospodu **Ivanu Grobošek-u v Litiji**. (1101-2)

Janez Jax, Ljubljana.

Tovarniška zaloga (987-2)

šivalnih strojev.

Ceniki, kjer jih želi, pošljajo se frankovano in brezplačno,

Zobozdravnik SCHWEIGER

stanuje (872-12)

„pri Maliču“, II. nadstropje, št. 25-26.

Ordinuje vsak dan od 9.-12. ure dopoludne in od 2.-5. ure popoludne.

Ob nedeljah in praznikih od 9.-1. ure popoludne.

Najnovejše in najboljše vrste umetnih zobovij in zob. — Najboljše in trpežne plombe v zlatu in platnu za sprednje zobe, posteklenjene plombe povsem in nerazločno take, kakor so zobe.

Za vsa dela in operacije se garantira.

Koroški

RIMSKI VRELEC.

Steklenice se polne naravnost z vreleca.

Najizbornejša slatina

izvrstno zdravilo, ako se uživa z mlekom ali sladkorjem, zlasti za kašljajoče otroke, — zdravisce za bolnike na želodeci in mehurji trpeče, za kataralne in malokrvne ljude.

Glavna zaloga v Ljubljani

pri M. E. SUPAN-u. (849-12)

Nedoseženo!

Pristna

Kneipp-ova sladna kava

čista ali z

Oelz-ovo kavo

pomešana, je **zdrava, cenena kava**, fino duheteča, kateri je dajati prednost pred dragom, trovljno bobovo kavo. — **Kneipp-ova sladna kava** je **pristna**, ako se prodaja v rudečih, čveteroglatih zavojih z **varnostno znamko**, kakor je tu natisnena.

(1006-3)

Oelz-ovo kavo je z našo firmo.

Bratje Oelz v Bregencu

od veleč. gosp. župnika Seb. Kneippa za Avstro-Ogersko **Jedina** privil. tovarna sladne kave.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah s specerijskim blagom.

Zastopnik za Štajersko in Kranjsko: Anton Stadler v Gradci.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinstvo!

Plugi, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnice za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, vlačilnice, lokomobili, trijéri, člislilice za žito, robkalnice za korozo, rezilnice za krmo, mlini za phanje, rezilniki za repo, mečkalnice za sadje, stiskalnice za sadje, mečkalnice za grozdje, vinske stiskalnice, oljne stiskalnice, peronski sporni aparati, stroji za lupljenje sadja, aparati za sušenje sadja in sočivja, vinske sesalnice, kletni predmeti, sesalnice za vodnjake, krožne žage, decimalne tehtnice, živinske tehtnice, mlečni separatorji, sodne nategače, stroji za vrtanje, avtomatično uplavajoče stiskalnice za sladko krmo, stroji za pranje, treslice za predivo in t. d. i. t. d.

Vse izvrstno izdelano, po najnižjih tovarniških cenah.

! Jamstvo, ugodni plačilni pogoji, čas za poskušnjo!

Tovarna za kmetijske in vinske stroje

II., Praterstrasse 78. **IG. HELLER**, Dunaj II., Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani, 144 strani močni ceniki v nemščini, italijansčini in slovanščini zastonj in franko. (124-24)

Solidna zastopstva se povsod osnujejo.

KAROL TILL

V Ljubljani

v Špitalskih ulicah št. 10

!Darovi za Božič!

Okraski za božična drevesa. Lampijoni iz papirja. Angelci. Ježnščki. Zlate in srebrne nitke. Zlate in srebrne pene. Lepotila za božična drevesa. Svečice za božična drevesa. Svetilnički. Jaslice itd. Knjige s podobami. Basni. Spisi za mladino. Albumi za poštne znamke. Reliefni albumi. Uzoreci za slikanje. Kartoni za modelovanje. Igre za mladino in za odrasle. Molitveniki.

!Darovi za Božič!

Novosti
pisnega papirja

z monogrami in brez njih.

Cartes de correspondance. Krasne kasete, najfinje izdelane s cvetkami ali umetniškimi utiski. Udobjljeni galanterijski izdelki iz usnjenega kleja.

!Darovi za Božič!

Vizitnice na slonokostnem kartonu, z zlatim robom, v elegantnem tisku. — Album za fotografije. — Album za poezije. — Dnevnički. — Albuli za autobiografije. — Mape za note. — Mape za pisjanja. — Tružice za boje. — Tobički za šolarje. — Nosileci za knjige. — Načrtne knjige. (456-7)

Zahvala in priporočilo. Gostilnica na Pergašči

(pri Kožuharju)

Marija Terezije cesta.

Želeč vsem svojim stalnim gostom in prijateljem
vesele božične praznike
zahvaljuje se za dosedanje posjet, priporočava se za daljni prijazni obisk, zagotavlja, da boste stregla z dobro pijačo, pristnim vnom in dobrim pivom, ter da bodo vsekdar pripravljena ukusna jedila opoldne in zvečer, po nizki cenii. Za mnogobrojni obisk se priporočata najljudneje

S spoštovanjem

Ivan in Ana Košenina.

(1112)

L. Luser-jev obliz za turiste.

Gotovo in hitro uplavajoče sredstvo proti kurjim česem, žuji, jeb, na podplatih, petah in drugim trdim praskom kozje.

Na obliž dobiva 88/8 v jednej velikosti po 60 ft.

L. Schwenk-a lekarna Meidling-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znakom in podpis, ki je tu zrazen; torej naj se pazi in zvrne vse manj vredne ponaredte.

Pristega imajo v Ljubljani J. Swoboda, U. pl. Trnkoczy, G. Piccoli, L. Grebel; v Rudolfovem S. pl. Sladovič, F. Hsika; v Kamniku J. Močnik; v Celovet A. Egger, W. Thurmwald, J. Birnbacher; v Brezah A. Aichinger; v Trgu na Koroškem C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Gorici G. B. Poutoni; v Wolfsbergu A. Huth; v Kranjti K. Šavnik; v Radgoni C. E. Andrienc; v Idriji Josip Warto; v Radovljici A. Roblek; v Celji J. Kupferschmid.

Izšla sta:

I. in II. zvezek

Levstikovih zbranih spisov.

Uredil

Frančišek Levec.

Levstikovi zbrani spisi obsegali bodo pet zvezkov, in sicer:

I. zvezek: Pesni. — Ode in elegije. — Sonete. — Romance, balade in legende. — Tolmač.

II. zvezek obseza: Otročje igre v pesencah. — Različne poezije. — Zabavljice in pušice. — Jéza na Parnás. — Ljudski Glas. — Kraljedvorski rokopis. — Tolmač.

III. zvezek bode obsezal: Povesti in potopise.

IV. zvezek: Kritike in znanstvene razprave.

V. zvezek: Doneske k slovenskemu jezikoslovju.

Cena vsem mehko vezanim zvezkom je v naročevanju 10 gld. 50 kr., v platno vezani stanejo 13 gld. 50 kr., v pol francoski vezbi 14 gld. 50 kr., v pol usnjeni prekrasni vezbi 15 gld. 50 kr.

1079—4

Naroča se pri založništvu:

Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

v Ljubljani.

Sadjarnica Karolinin dvor

pri Ptiju na Štajarskem
priporoča za Božič in Novo leto svoj priljubljeni in mnogokrat s prvimi
darili odlikovani (1090—3)

= Šampanjco. =

Jabolčni šampanjec, velika steklenica po 1 gld.

Vinski šampanjec, 1 gld. 40 kr.

Zaloga pri gosp. Ivanu Buzzoliniju v Ljubljani.

Zahvala in priporočilo.

Glavna trgovina

Stari trg št. 15

Jožef Stadler

Filijala
Čevljarska ulica št. 4

stavbeni in galanterijski klepar v Ljubljani
uradno pooblaščeni vodovodni instalatér.

Udano podpisani zahvaljuje se za dosedanja naročila in priporoča se za izvršitev vseh v njegovo stroko spadajočih del, ter jamči za naglo in trdno zvršitev vseh del iz najboljšega materjalja.

Velika zaloga Bernskega zacinjenega pohišnega in kuhinskega orodja prve vrste po najnižjih cenah.

Tudi ima prav veliko zaloge pohišnega in kuhinskega orodja ter drugih izdelkov, posebno izvrstnih malnov za kavo in vsake vrste strojev za naglo vrenje, pripravo za koprivno kópel ali duš; čebrike (banje) za kopanje, v katerih se sedi, tudi take za otroke, kletke za tiče, fine nagrobnne vence iz kovine, vodne škafe, vrde, vedre, brizgalnice vsake vrste, hladivnike za šampanjec, svetilnice, ki se rabijo po ulicah, na vrtu in v žepu, stojala za oglje, stroje, v katerih se da s špiritom kuhati guljaš, bržole in pečena govedina. Postavljam pa tudi zahode (stranišča) brezsmradne po najnižjih cenah. Naročila vsake vrste, kakor tudi popravila se hitro in točno izvrše, proračuni naredi in se razpoljujo brzo in poštni prost.

S spoštovanjem
Jožef Stadler.

(1111)

ANDR. DRUŠKOVIČ

trgovec z železnino

Mestni trg 10 LJUBLJANA Mestni trg 10

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa i. t. d.,

spleh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Fine (416—35)

vodne pile in žage

za kajih izbornost se jamči, po najnižji ceni.

Otvoritev trgovine.

Usojam se s tem uljudno naznaniti, da budem dne 2. januvarja 1892. leta v lastni hiši na Poljanski cesti št. 18 pričel pod firmo

M. LAVRIČ

trgovino s specerijskim in materijalnim blagom in z domačimi pridelki.

Sklicevaje se na svoje dolgoletno delovanje v tej stroki in zagotavlja dobro in pošteno postrežbo, priporočam se za mnogobrojna naročila.

S spoštovanjem

MIHAEL LAVRIČ

trgovec.

(1110—1)

babica

priporoča se častitim damam. Dame v drugem stanu dobē za same 9 gld. dobro hrano in popolno oskrbovanje in sicer za 9 dnij. (1095—2)

Z odličnim spoštovanjem

Emilijsa Nasko

ndova, hči zdravnika, izpitana babica, Gospodske ulice št. 3 uhd in zvonec je tudi v Židovskih ulicah št. 4.

JANEZ OGRIS

puškar

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne **nove puške** in revolverje ter vse **lovske priprave**, **patrone** ter **drugo streljivo** po najnižjih cenah. — Puške so vse pre-skusene na ces. kr. izkuševališči ter zaznamenovane z znamko tega zavoda. (175—83)

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. Stare puške popravljajo se ceno. Ceniki posiljajo se brezplačno.

Kwizdova protinova tekočina

bolesti utešuječe domače zdravilo.

Cena jedne steklenice 1 gld.

Kwizdove alveolarne kaplice za zobe. 1 steklenica 50 kr.

Kwizdov cvet za lase. 1 steklenica 50 kr.

Kwizdov pritelek za kurja očesa. 1 zavitek à 35, 70 kr.

Kwizdova tekočina za kurja očesa in bradavice. — 1 steklenica 35 kr. (165—10)

Pristno blago ima zraven stojec varstveno znamko ter lekarnah avstro-

Vsaki dan razpošilja se tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo francosko žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

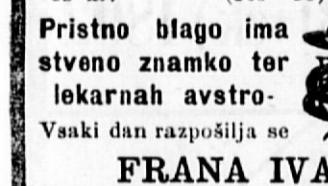
Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:

FRANA IVANA KWIZDE
okrožne lekarne v Korneuburgu pri Dunaji.

Kwizdovo alveolarno žganje. 1 stekl. 85 kr.

Kwizdova alveolarna voda za usta. 1 steklenica 40 kr.

Kwizdov sok iz ozkega trpotca. 1 stekl. 35 kr.

Kwizdova alveolarna pasta za zobe. [1 porcelanova puščica 70 kr.

Kwizdova čebulna pomada. 1 lonček 80 kr.

zraven stojec varstveno znamko ter se dobiva v vseh lekarnah avstro-

tudi iz glavne zaloge:</div

BOGATA ZALOGA

svežih zabel in špecerij tudi
Maggijeve začimbne za juhe
se dobi pri
Ivan-u Luckmann-u
v Ljubljani. (996-4)

Za Božič in Novo leto

priporoča

vizitnice in vošilne karte

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Št. 23.274.

Vabilo.

(1072-2)

Že mnogo let oprasčajo se blagovoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemljó

oprostne listke

na korist ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja si mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da sta razpečavanje oprostnih listkov tudi letos drage volje prevzela gospoda trgovca **Karol Karinger** na Mestnem trgu št. 8 in **Albert Schäffer** na Kongresnem trgu št. 7.

Vrhу tega bodo v zmislu obstoječega ukrepa občinskega sveta mestni uradni služe kakor poslednja leta tudi letos raznašali oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor do sedaj položiti **petdeset krajcarjev** in na upisni poli poleg imena pristaviti število vzeti listkov.

Velikodušnosti niso stavljene meje. Pismenim pošiljatvam bodi pridejana razločna adresa.

Imena blagovoriteljev se bodo sproti razglasala po novinah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 3. decembra 1891.

Oklic.

Vsled dovolitve c. kr. deželnega sodišča Ljubljanskega z dne 12. decembra 1891, štev. 10430, odredí se s tem

prostovoljna javna dražba
v zapuščino dne 23. decembra 1888 umrlega gosp. **Aleksandra Dreo-ta v Ljubljani** spadajočih in dosedaj depositiranih

dragocenostij

na dan 4. januarja 1892. leta

od 9. do 12. ure dopoludne in od 2. do 5. ure popoludne v pisarni podpisanega sodnega komisarja s tem pristavkom, da se bodo posamezne stvari tudi pod cenitveno ceno proti takojnjemu plačilu oddale.

V Ljubljani, dne 23. decembra 1891.

Ivan Gogola

c. kr. notar kot sodni komisar.

Dobijo se pri vseh
knjigotržcih.

Prvi slovenski SKLADNI KOLEDAR (Block) 1892

Cena 50 kr., po pošti 60 kr.

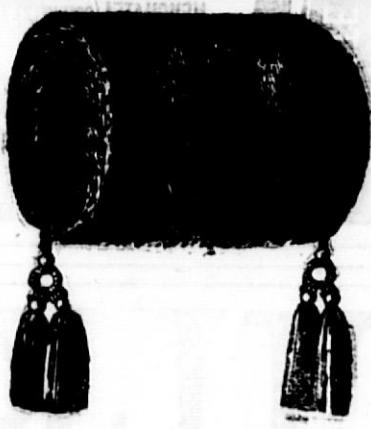
1891 J. DIJASKEV
Cena 25 kr.

Izdala
Narodna Tiskarna
v Ljubljani.

1892 J. DIJASKEV
Cena 25 kr.
KOLEDAR 1892
po pošti 35 kr.

Najceneje nakupovališče zimskih potrebščin.

J. & BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Tovarniška zaloga
kožuhovin

in sicer:

mufov

boa in obšivov

v različnih barvah, kožicah in
suknih po

senzacijonalno nizkih cenah.

J. & BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Klobuki
za (956-7)

dame
nakičeni in nenakičeni
razprodajajo se
zaradi končane sezône
po brezprimerno
nizkih cenah.

J. & BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

**Kape iz kožuhovine
in Kimske kape**

za gospode, dame, deklice in dečke,
od **65 kr.** do
najfinje vrste.

J. & BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Najceneje nakupovališče zimskih potrebščin.